Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1856 — SIX PAGES — NGÀY THỨ NĂM 16 OCTOBRE 1924 = NGÀY 18 THÁNG CHÍN, NĂM GIÁP-TÍ — SÁU TRƯƠNG — NĂM THỨ 16

DIRECTEUR—PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

Téléphone: 209
(Adresse télégraphique)
LỤC-TỈNH — SAIGON

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm.....	12 $ 00	..... 15 00
Sáu tháng.....	6 50	..... 8 00
Ba tháng.....	3 50	..... 4 50

BÁN LẺ MỖI SỐ..... 0 $ 05

Mỗi báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng, đã phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO REUNIS)

南中日報 六省新聞

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và ngày chúa-nhựt

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER
A Saigon: aux Bureaux du Journal, rue Catinat, 153-155-157 (1er étage)
A Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân Văn.
A Paris: chez M. M. Meyance & Cie, 8, rue Tronchet
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.
Tous chèques et mandats doit être adressés au nom de M. NGUYỄN-VĂN-CỦA. Tòng lý Lục-Tỉnh Tân-Văn, các bài về đăng báo thì đều phải gởi cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

SAIGON INDOCHINE 1924 N° 2 3 6 6

HỘI QUYỀN CHẨN CẤP MIỀN BẮC

ĐỒN-BÀ DƯỜNG ẤY

Há cần phải nhắc ba tỉnh miền Bắc bị thủy-tai, muôn dân đỏ thán. Há cần phải nhắc Saigon đã lập hội quyên để quyên tiền chẩn cấp tế nguy; vì trong mấy năm sau đây, không năm nào Trung-Bắc bị tai nạn xấu đến mà Nam-kỳ chẳng trông ngóng đồng-cốt đồng-bào, đồng-hương đồng-chủng mà tế cứu. Cho đến năm nay, ba tỉnh Bắc kỳ chẳng may bị thủy-lụt, trôi hết nhà cửa, hư hại mùa màng; dân lớp chết trôi nghẽm cổ, lớp sống ngồi chật nồng; không cơm ăn, không nhà ở, áo-quần rách-rưới lam-than; con còng mẹ, trẻ deo cha, lỉi-chỉt liu-thiu, than-khóc mất đà không rảo giọt. Chẳng cần nói đồng-bào, đồng-cốt đồng-chẳng đồng-bang, tôi tưởng chắc người — chẳng luận là người nước nào, giống nào — biết cứu thổ-tử hồ-bi, vật thương kỳ loại, vì-lương lâm còn có một chút nhân, thấy vậy cũng khó mà giữ tai điếc mắt ngơ không động niềm thương xót. Cớ ấy nên trong những hội quyên để tế cấp cứu nguy những người chẳng may bị sa tăng tăng gia vì tai trời ách nước, thì không ai hay tiếc của; người dẫn bược đạ bợp bờ, tham-lam tiện-tặng cách nào cũng chịu mở cái tham nan vô đề ra mà đưa ít nhiều làm nghĩa. Bởi vậy từ lúc mở lạc-quyên giúp người giống da-vàng là Nhựt-bổn bị địa-chấn, Annam mình chẳng luận sang hèn giàu nghèo, mở lỉ lòng nhân, kẻ ít người nhiều, tùy gia vô hữu thay; huống chi nay, hội mở lạc-quyên giúp dân đồng-hương ai lại nhẫn tâm không giúp. Tưởng cho người đầu nghèo bựa nào cũng nhịn ăn một hai chỉt bạc mà dận vào để mua đặng năm ba tất vải, một vá lon-tạo mà cứu giúp trẻ già no ấm cho qua hồi cơ-cầu.

Hôm nay xem chừng số hội và các báo trong xứ đăng tên người cứu giúp cũng nhiều; song đối với hội mở-cái cũng mở lạc-quyên trong một cuộc lễ tối đây, thì số coi thằng số hơn, vì người Langsa trong xứ, dầu là người ở quan trường, thương cuộc gì cũng giúp cho nhiều lắm. Số lạc-quyên của người bị thủy-tai miền Bắc, chưa thấy có ai cho nhiều; trừ ra, hai người phụ-nhân nghiệp-phủ ở Vĩnh-liêm (Vinhlong) là bà cụ Trần-thị-Trọ với bà Trần-thị-Thanh kêu là bà Huyện Sửy, vốn là hai mẹ-con, có đem đến quan Chủ-tỉnh Vinhlong mỗi bà một ngàn ngươn bạc (1000 $ 00) xin giúp hội quyên để chẩn cứu người miền Bắc. Cụ Trần-thị-Trọ lại hứa cứ sẽ thân hành đến trong ba tỉnh bị thủy-tai, mà chẩn cứu cho tận mắt.

Quan Chủ-tỉnh Vinhlong tiếp bực lấy làm vui mừng mà tỏ tình thâm cảm hai bà và liền đó có gởi phúc bẩm đến quan Nguyên-soái.

Quan Nguyên-soái Nam-kỳ thấy hai vị phụ-nhân trọng nghĩa rộng nhân dường ấy lấy làm cảm mến không cùng; Ngài mới tư chỉ đến Quan Chủ-tỉnh Vinhlong dạy để lời ân-khen của Ngài đến tặng tại hai bà và tỏ ý Ngài cùng cụ Trần-thị-Trọ rằng việc cụ tính thân hành đến ba tỉnh bị thủy-tai mà chẩn bần, thật rõ là đều nhân việc nghĩa nên làm, mà từ xưa, ít có ai làm đặng.

Vinh thiện thay cho hai vị phụ-nhân, lòng dạ rộng dài vì tây sông bể bẻ. Tưởng trong xứ có lắm tây quân tử trượng-phu, nhà giàu có sức bi với nước mà chưa hề thấy mở dạ tử bi, trọng nghĩa khinh tài, sánh bì hai vị phụ-nhân nầy đặng.

Ước chi trong xứ mà đặng nhiều tay cự phú nhân đức thể nầy, những vụ nghĩa như cuộc dựng hình ông Trương-vinh-Ký khỏi bợt sau thiếu trước.

LÊ-HOÀNG-MƯU.

HỘI-ĐỒNG QUẢN-HẠT

Kỳ nhóm hôm 18 Octobre 1924

(Tiếp theo)

Chiều bữa 13 Octobre, 5 giờ mười phút chư vị hội-đồng nhóm xét các việc sau nầy :

Ông Labaste và ông Ngô khắc-Mẫn vắn mặt.

Ông Hội trưởng mở hội.

Xét các việc sau nầy :

Bản hội xét và phê các việc sau nầy :

1. — Cho phép đề ý cho tới 31 Décembre 1925 thuế 1 $ 50 một mẫu, giá hồi năm 1924, cho các sở cao-su.

2. — Công nhận lời nghị đính sửa các thế năm 1923.

3. — Nhập số 13 054 đồng bạc dư xài năm rồi nói vào khoản xài năm nay.

4. — Sự thuế nhà cho những người có đăng patente.

5. — Từ nào muốn định thuế xe-hơi 3 chỗ ngồi ở Nam-kỳ 25 đồng một năm.

6. — Công-nhận lời nghị xuất cấp cho hạt Longxuyên 15.000 đồng.

7. — Nhập số bạc 500.000 đồng không xài trong khoản dự định vào kho dự trữ và để dành.

8 — Xuất bạc cho tỉnh Longxuyên cất cái cầu tại rạch Mac an-dung.

9. — Đình bất mấy người Tây nào qua Nam kỳ lối tháng Janvier thì phải đóng thuế như người khác vậy.

10 — Công nhận số xuất của sở xe điện làm công việc trong năm 1923.

11. — Sửa và đạt điền đất Mytho lại.

12 — Nhập làng Tân-thới Hòa và Chi Hòa cho hộ thứ 14 và thứ 4 tại Cholon

13. — Bán trả kỳ cho tên Giang-văn-Nhâm hai sở đất công thổ tại làng Vinh-phú Rachgia.

M Begniacavin tiên trợ cấp cho chiến-sĩ phải đi dưỡng trí chi hết.

Hội đồng bằng lòng.

Hội-đồng, do theo lời bàn-hội tài chánh công nhận giá tiền học của nữ sĩ Tây tại Saigon nơi Trung-đẳng học.

Hội đồng địa hạt

Ông Sipière có xin rằng :

Phải cho nghị-viện quản hạt Annam vào nghị nơi nghị-viện địa hạt trong tỉnh nào họ lựa đó, mà phải trong quận họ thay mặt và được phép bỏ thăm.

2 — Tây hay là Annam bất luận, hễ ai có đăng thuế như nhau thì được tuyển vào nghị-viện được vậy cả.

3. — Ai ra dự cử phải hỏi biết tiếng Tây và dưới 40 tuổi được.

Có nhiều ông nghị viên xin bỏ thăm riêng từ khoản.

Hai khoản đầu đều ưng thuận còn khoản thứ ba Chánh-phủ không chịu.

Quan Thống đốc Tholance nói rằng ngài chẳng hề chịu phế lời xin chót đó, là vì kẻ nhỏ tuổi, bất quá học sơ ba tiếng tây như thợ-ký như lon-lon chớ nào biết việc ruộng nương là chi, mà sao mấy ngài muốn dùng những kẻ thiếu niên ấy. Chớ tôi thấy mấy người tuổi tác kia cũng biết bình vực quyền lợi của họ vậy.

Nên tôi xin bỏ khoản thứ ba đó. Bản hội cũng đồng ý kiến, chịu 2 khoản trên và bỏ khoản thứ ba.

Ông Sipière nói cái lời xin nầy không có công hiệu nơi thượng nghị viện ký rồi, phúy xin ông hội-trưởng hãy lấy hết sức ra mà bảo chữa lời xin nầy.

Ông Fays nói tôi sẽ bảo chữa lời xin nầy nơi Thượng nghị viện nhơn danh Hội trưởng quản hạt hội-đồng, còn tự ý tôi muốn bỏ thăm cách nào cũng được.

Ông De La Chevrotière nói ngài đi thay mặt Hội đồng quản hạt nơi thượng nghị-viện là đi bảo chữa những lời xin của chư đồng liêu chớ. Nếu ở đây ngài chịu, ra Hà nội ngài đốt thì trái với bổn phận lắm.

Ông Sipière — nếu ngài đốt ý là ngài xô đổ trong giấy phúc những chuyện mới bình vực đó.

Vậy thì có ích chi mà Hội-đồng quản-hạt cần phải xin lời với Thượng nghị-viện. Vậy tôi xin hỏi các ngài đồng liêu hiện diện đây vậy chớ ông Hội-trưởng thay mặt cho bản hội ta, mà có được đổi ý khác của bản-hội nơi Thượng-nghị viện chăng ?

Ông De La Chevrotière đứng dậy nói rằng : ông Hội trưởng thay mặt cho bản-hội mà ở đây nói khác, ra Hà-nội nói khác thì không đặng.

Ông Hội-trưởng đứng dậy nói rằng : Vậy chớ ông Outrey sẽ viết « Pacifique » ngài đốt ý đọc đường đi sao. Còn tôi ở đây ngài chịu, ra Hà nội ngài đốt thì trái lại không tự kiết chăng, chỉ nhớ mà nói thôi, thì làm sao mà bình vực cho tận tình.

Ông De La Chevrotière nói, sao mà ngài bảo chữa cho Hội-đồng quản-hạt rồi chừng bỏ thăm thì tự ý theo quyền Thượng nghị-viện.

Ông Sipière — Không chịu, ngài không có quyền làm vậy ấy là trái luật lệ.

Không phải ngài đi nhóm Thượng-nghị-viện tại Hànội, ấy là người thay mặt cho Quản hạt hội-đồng mà.

Ông Hội-trưởng thôi cãi bèn ưng thuận theo lời nói đó.

HỒ-VĂN-LANG,
dự thính.

(*Mai tiếp*)

Đông-pháp thời sự

NAM-KỲ

Thợ ủi và thợ giặc bất hòa

Ng-xuân-H.., 29 tuổi, và nèo nó là Ng-thị Đ... 26 tuổi, nhà ở đường Lagrandière số 235, đánh lộn thợ giặc Ng-v-Han ở Khánh-hội, có thương tích, nên bắt giải lên quan Biện-lý.

Nhờ an quan Biện lý tha về.

Sô-pha

Tên sô-pha Phum-vit-Seanh, 29 tuổi, cầm bánh xe hơi số C 7 1425, của M. S nut, nhà ở đường Paul Blanchy, bị phạt và bồi thường cho chủ xe hơi 40 tuổi được.

Có nhiều ông nghị viên xin bỏ thăm riêng từ khoản.

Hai khoản đầu đều ưng thuận còn khoản thứ ba Chánh-phủ không chịu.

Kỳ phùng địch thủ

Tên bán thịt kia vừa dạy lưng qua, phát chút có con nhỏ mập-mạp béo-tốt lại thò mỏ lấm mấy miếng thịt ngon. Tên bán thịt ngó lại thấy giận lắm nhưng mà đâu-rì lại vuốt-ve con nhỏ. Chờ cô việc ấn. Anh ta lấn lấn mỏ xích deo trên cổ con nhỏ coi tên chủ nhỏ thì thấy để « ông X... trạng sư ». Anh ta với vàng tới nhà ông X... xin hỏi : « Bẩm ngài chẳng biết có cô nhỏ, lại ăn thịt của tôi, rồi rõ ràng chỉ cứ ông ăn, tôi có mỏ được xích, trông thấy tên ông đây.

— Được, nhưng chỉ lại còn phải thiệu tôi 2 quan, vì mỗi lần ai muốn nói chuyện với trạng-sư phải chịu 20 quan. Thì cho chỉ có 18 quan, có phải chỉ còn mắc tôi 2) quan hay chăng ? Đưa 2 quan rồi đi đi, gió 20 quan là giá thân-thiết lắm đa chỉ. — Mất một !

Chuột khởi loạn

Trong miền Ukrai-e, phía Tây Ngu-ên tư, đến sự đói khổ, chuột lại hiệp đoàn vầy lỗ kế ăn, kẻ trộn, phá hại lắng xóm. Mấy ông Tổng-tốc Volhynie và Podolsk đã kêu cứu. Toán binh mấy kéo đi cách 8 ngàn thước, người đi thấy rõ rồi, vì bị chuột đi tới đâu, thì trên cỏ bay, qua luyện cỏ bị hầu xới tại tiền yên nầy. Tuy vậy chớ số chuột tăng lên hoài. Có lẽ Chánh-phủ sẽ đem độc-khí (gaz asphyxiant) mà trừ lỗ nầy.

Xe kéo và xe máy đụng nhau

Hôm 14 Octobre, lối 8 giờ tối, tại góc đường Mac Mahon và Legrand de la Liraye coi xe kéo số 943, tên Huỳnh-Vinh 58 tuổi kéo và xe m y tên Lê-văn-Đặng 16 tuổi, hay nhà ở đường Mac Mahon đụng nhau rất mạnh.

Hai người đều bị bị h hối. Hai xe cũng h ư hỏn. Hai đứng tinh hướ với nhau. Nghe nói tại xe máy chạy mau.

TÂY-NINH

Đi xe bò ngủ gụt bị móc túi hết 86 $ 90

Hôm 10 Octobre rồi đây, tên Lê-văn-Hai, 23 tuổi, buôn bán ở làng Long-thuận, có gian lên xe bò về làng Hòng, anh ta mới cởi áo mặng lên cho mát, xe đi một đỗi anh ta bèn liêm đem nhâm mất.

Trên xe có bốn người đi, có một tên thừa dịp tên Hai ngủ quên, lén rung cái bốp.

Chừng tên Hai hay in liền hỏi ai cũng chưng hửng, anh ta cũng làm thinh. Chừng xe lên tới Tây-ninh, tên Hai lại thưa với thầy Đội Nguyễn-văn-Lụa, thầy đội lại hỏi 4 người thì ai cũng chối, duy có tên Nguyễn-văn-Hoe-, 20 tuổi, nghỉ ăn nên nghỉ bắt về bốt. Vì lúc đi đọc đường có bán tinh muốn mót tới 4 người thư bạc kia.

Tuy vô cớ mà cũng đáng nghi.

Ấy là một lời nói sai mà mang họa là vậy đó.

VÔ TUYẾN-ĐIỆN

Đua xe máy dầu

Hôm qua đua xe máy dầu tại trường Lí-nas-Montléry. Có nhiều người giải nhứt nầu trước, năm nay phải thua.

Ngày 14 Octobre 1924.

Trung-hoa

Tin Thượng hạ.—Giặc Triết-giang và Giang-tô đã dứt, giặc trên Bắc bấy còn.

Tàu bay

Cuộc tàu bay Zeppelin của Allo-magne đóng cho Hoà-kỳ đã bay sang Mỹ-quốc.

Ngày 15 Octobre 1924.

Y cầm hồi hương

Hôm sáng trừ hai đức Giám-quốc Dormergue đi viếng Bắc-Ủ-nhiên và ăn lạc-thành đại kỷ-niệm chiến-sĩ trận vong. Buổi chiều thì nghỉ đi gia sang thành Algues vives là quê-hương ngài. Dân-sự hồ xử tiếp-nghinh ngật cách hân-hoan. Chiều lại ngài đáp xe mà về thành Ba-ri Sáng ngày thì về đến nơi.

Nữ học-sanh bên Pháp mới qua du-lịch Nam-kỳ

Cách vài tháng trước bổn-báo có nói : Có chiếc có nữ học-sanh bên Pháp-quốc đình sẽ đi giao du là nơi trong hoàn-cầu nầy. Nay quả như lời, có 70 cô nữ học-sanh đã gởi, nhưng phần ra nhiều nơi khác. Hôm qua nhỏ 5 giờ chiều, chiếc *Porte-Impériale* lại có 10 cô sang du-lịch Nam-kỳ.....

Trong bọn đó có một cô Marie của quyền cô đia-dậc. Ông Locherd, chỉ số 19-tái Thương-cuộc sẽ lãnh phần tiếp đãi và sắp đặt trong các cuộc hành trình.

Thương-trình của mấy cô học-sanh trong mấy ngày ở lại Nam-kỳ như sau nầy :

Sớm mai tại Saigon

1: Tờ 7 giờ tới 7 giờ rưỡi. Viếng nhà-thương.

2 Viếng Chợ-mới.

3 8 giờ : Viếng Nhà học-đường bổn-quốc.

4 Viếng vườn Maurice Long (Jardin de la ville).

5 9 giờ : Viếng vườn bách-thú (Jardin botanique).

6 Rước lại dinh xã-tây.

Buổi chiều

2 giờ : Viếng thành phố Cholon, đi đàng mé sông Arroyo-chinois, đến dinh xã-tây Cholon.

Viếng nhà máy.

Qua 5 giờ trở về uống trà ở dinh quan Tuồng-đốc. Kế đi đọc châu-thành Saigon, viếng lăng Cha-cả, đến số dây thép gió ở Phà-thọ.

Tối lại đi viếng nhà hàng và rạp hát Kanch-tré trong Cholon.

Thứ sáu 17 Octobre 1924

Khởi dậy sớm đi xe hơi xuống Mytho, đáng 8 giờ tới nơi, rước vào Tòa-bố. Qua 9 giờ đi Nam-vian, tên tiếng Angkor. Chừng trở về, đi đàng thấy, có tàu nhà-nước đưa. Trong lúc ấy cũng ghé vài lần ở miếng Hàc-giang. Về đi viếng Dalat, nếu thì-giờ còn rộng, đi đàng bộ thẳng ra Annam.

Trong vài ngày trở về Saigon, sẽ đi Cap-Saint-Jacques và đến viếng sở vườn Caoutchouc của Mme de la Souchère.

Bên đưa trở về Pháp-quốc, ghé Vân-nam, đi chiếc *Compiègne*.

Đó, đem-xin con gái của nước người như thế ; còn nghành lại nước-nhà ta thì nào ! Quanh năm cả vc-vá trong một góc trời quen. Nhược bằng mà đem đôi Nam-Nữ bình-quyền, tự-do hôn-phối mới là chớ.

Muốn Nam-Nữ bình-quyền, muốn tự-do hôn-phối cũng chẳng phải ai lại học gì, song tỉ nữa học sao cho được như người ta vậy.

BENTRE

Ba cậu say

Tên cập-rằng sở ở Kernoos, Leclerc và Géaardi, đã rồi cập nhau, ngồi ngon cùng đường, là 6 cơn sớm, khi tới nhà hàng gần đó, vào việc bảo kiếm xe về làng không hàng lông, nó năm tay xô đẩy, có người điều dưỡng kia ra bình làng, nó cũng không kể, lại còn rút súng sáu rượt mấy người coi bảm đọa là khác.

Riết tới không ai léo lại nổi, 3 cậu vào nhà là gắt đó ngủ chơi.

Cũng nhà khao cho nó đề chay bảo sơn-dầm nay, mặt lát lên non-18m lại đã a về nhà nhà-nước ngủ, sáng về.

Không may khi vô vườn, đề chơi một chuyến.

GOCÔNG

Thà cam một tấc đến gang

Có ông già Phum-vi-Phuoc, 76 tuổi, nhà ở đường Rousseau, vì nguèo nàn qua 10, bữa đói bữa no, xin ăn mà không có, thường ngày bay than vãn với thiên Trần-thị-Lê rằng không muốn sống.

Bữa 10 Octobre, Trần-thị-Lê, sao không thấy dậy như mọi khi, bèn xô cửa vô thì thấy ông treo ông cổ mà mà mất tiêu.

76 tuổi mà không trói đói, cũng khá thương !

Danh sĩ tạ thế

Đức Giám-quốc, các quan Thượng-thơ nhiều nhà trước danh có gởi lời phân-ưu cùng bà Anatole France. Ở ngoại-quốc có có gởi sĩ-diếu nữa. Báo-chương Âng-khen ngợi tài-năng ông France và nói ngài biết-lộc sẽ rằng-đồng khắp thế-giới.

Phi-cơ

Quan bộ Charles ngồi tàu bay bay từ Paris qua Rabat và Tanis rồi trở về.

Zagloul Pacha

Ông Zagloul Pacha trở về Egypt, nay tới thành Mạt-xây rồi.

Ăng lê

Ông Macdonald đã bị thuyết lui thân Giaogore nói rằng đã giải-tán phòng Chính nghị về hai đảng thổ-cưu và đại-độ.

Tuyệt-kỷ

Chánh-phủ Tuyệt-kỷ xin cho hội Chữ quốc phân-xử việc xảy ra ở thành Mosco

Nhà hàng Lương-Hữu

Rue Catinat — 8 - 10 - 12

Kính tỏ cùng qui quan qui khách.

Từ ngày tôi mở cửa đến nay cũng nhờ ơn qui quan thương tưởng nên mới đông thoan mịu. Tôi hết lòng lo từ ngày kiếm những món ngon và thay đổi luôn luôn cho qui khách vừa lòng.

Mới tuần nay bị đổi cô en luôn luôn. Thật bây nhỏ có ơn Mười ở Bastien lên ca hay lắm.

Cám tạ ơn.

Chệ nhơn. Nguyễn-phong-CẢNH.

Hoàng-hải tân-văn

Thần-đồng

Thường thường mấy đứa con nít thông-minh sớm, đến lớn thì tài cũng lần-lần chớ chẳng chi lạ lắm. Nhiều khi mấy đứa như vậy hay yểu-tử.

Bên Huê-kỳ có tên Williamet Sider, sáu tuổi, biết đọc sách, hai tuổi ít rõ nói chuyện như người lớn, ba tuổi biết đánh máy tài thêm biết nói nhiều thứ tiếng. Mười tuổi đã thông thiên-văn, hóa-học và toán pháp, đồng chầm dậu vào Cao-đẳng Học-hiệu Harvard.

Tới 21 tuổi lãnh phần-thưởng về số. Rồi bị bịnh đau ốc. Bảy giờ tên ấy 36 tuổi đang làm việc trong một nhà buôn, coi quảy cái mấy làm toán, tránh những việc ép mình phải suy-nghĩ nhiều.

Phương-cách mới tìm đề sát phạm-nhơn bị xử tử-hình

Thi mới đây xứ Huê-kỳ bày ra giết đề-tù khi có tử phạm-nhơn. Kẻ phạm tội ngộ, mở điều ra, thì chết trong chớp mắt. Nay lại bày thêm cách mới là để thế cái ghế kia. Là giết phạm nhơn bằng ác-khí (gaz asphyxiant).

Tên khách Geo John, phạm tội cố-sát một người đồng-hương của nó, bị tòa án án xử tử. Bỏ nó vào một cái khám tối kiu-mich. Cho một ống gai thông vào, ống nầy là ống để dẫn ác-khí vào (acide prussique). Người ta mở ống, hơi ra bốn mặt thấy rất mạnh; tên phạm giựt mình ngó lại miệng ống. Ở hở ! Không kịp thấy chi mà đi ngập vài hơi thì ngất luôn, khỏi ai thay !

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

LỤC TỈNH TÂN VĂN.

HÃY COI CHỪNG
Thuốc
Giả mạo theo kiểu
cờ này

CIGARETTES
NATIONALES
Hãy hút thuốc cây có Tam Sắc đã ngon và không khô cổ
Hãng : Cie de Commerce et de Navigation d'Extrême-Orient
(ALLATINI) Saigon làm Đại-lý

PHẢI COI CHO KỸ
kiểu cờ
TAM SẮC
ở trong

Thời đàm ký sự

NĂM NGÀY ĐI DẠO (*Tiếp theo*)

Tôi ngụ Saigon, định đi dạo chơi cùng đồng cho biết nhân vật cảnh tình, xem sự mở-mang thêm trong mấy năm sau nầy bao-nhiêu. Tôi xem thấy lầu lầu đài tốt đẹp, nhiều hãng xưởng kinh dinh, đáng sá rất sạch sẽ xe ngựa dập-diều, nhắc-dần qua lại đàng nào cũng có. Vui, vui lắm, nhứt là đàng Catinat lúc ban đêm, đàng phố-chỉ nơi chợ-cũ. Tôi đạo chợ-cũ lối 7 giờ đêm, thấy cuộc kinh-thương của Chà, Khách thật rần-rần rộ-rộ. Còn đang đứng suy nghĩ việc thương-mãi của ngoại-bang mà thêm cho mình, mười phần mới được bốn, bỗ-lỗ có người vỗ vai tôi và nói : « Ả, bé-lo-Ti cố-giao ! ? » Tôi giựt mình xây lại một cách sửng sờ, mắt tôi nhìn, miệng tôi vừa muốn hỏi : « Ai đây tôi quên lửng ? » Người ấy nắm tay tôi và nói : « Cơ khổ hôn, tôi là bạn cố-giao đây, Bé-le-Ti quên sao nỡ ? » Nói rồi, chẳng cần bày tên tuổi, người cập-kè tôi đi mà rằng : « Chúng ta lại đây lại cái băng xanh đàng kia ngồi mà đàm đạo. Tôi đi, theo đi mà lòng vẫn còn nghĩ nay, nghĩ coi người nầy nhớ mặt quên tên, ở đâu đây không nhớ rõ Lại coi bằng, dõng ngồi rồi tôi hỏi : « Chẳng hay, bạn già phụ, nên nỗ ở là mà tôi thật quên phứt cố-giao là ai, xin cố-giao vui lòng nhắc lại, cho tôi nhớ đi ? »

— « Cơ khổ thì thôi nhưng ! Cố-giao giả rồi, bỏ khi lắm sao ? Tôi đây *Võ-kỳ Nhân* là tôi đây, từ lúc bước ra khỏi trường « Ta-Be » rồi cố-giao thối về rộng rẫy, tôi lấn tới chốn quan-trường, lúc ấy đến nay, cách nhau hai mươi năm có lẻ. Tuy vậy, tôi nào quên mặt cố-giao, nhưng chẳng cố-giao quên tôi hẳng thật ! »

— « Quên thật, bởi tôi quên nên mới mở lời hỏi đó ! Vậy chớ cố-giao, bước chốn quan trường mấy mươi năm nay có khá không, kẻ thật nghe chơi, cho hiết ? »

— « Không hỏi thì tôi phải làm-thinh, chi như cố-giao hỏi, không lẽ tôi vô lễ mà không trả lời ; nếu tôi trả lời đây là, buộc lòng nên phải. Vậy cố-giao vui lòng mà nghe cái cuộc đời của tôi từ hai mươi năm nay kể thuật »

« Tôi lúc học với cố-giao, thi không đỗ, ra đời cất-sải thầm-thĩ cơ-mình ; tôi mới lần hồi khuây lắng mà lo nghèo giàu, chớ buồn mất thi ở chết đói. Tôi kiếm sở làm, may cho tôi ra kiếm đặng nơi sở Hoả-xa, vào làm việc tiền lương vài chục. Lúc ấy là năm 1902, tôi mướn phố ở kinh-thành, vì bị nghe những lời của bọn Tôn-hữu mà phải chìm ra vào đô-hắc, Thưa, ôi, lương 20 đồng một tháng mà nợ 50 mới khỏ cho ! Làm nợ được 4 5 năm tôi tính không xong, nợ gì mà sáng đi làm bọ đến trước sở nhắc chừng, trưa gần về bọ ngồi trước thềm bọ hỏi. Tôi kỳ lãnh lương tôi phải trốn trong sở tôi khuya, nếu về ắc họ réo kêu, trí kéo. Tôi tính bết lẻ không phương trế nỗi, tôi mới lén bỏ sở trốn đi, trốn riết lận Tây-ninh lánh nợ.

Đến Tây-Ninh chẳng biết làm gì, tôi mới xin vào sở Cảo-su làm surveillant mà độ-nhựt. Nghề đó bác cần tôi, tưởng cố-giao biết đó.

Trong đặng 2 năm tôi lại phải trốn-tiền, lánh đi Saigon, vì ở trong vườn Cao-su đến tháng lãnh lương tôi chẳng dám ra khỏisở. Người đứng ngộ trước kẻ đón ngã sau, trông tôi bước ra kẻ niễu áo, người kéo lưng, bỏ liều tôi tiền vốn.

Tội ở Saigon, kiếm đặng một người vợ, mà ngộ, vợ tôi và tôi ở Saigon thật là sung sướng. Tôi làm về sở nhà buôn, lương qua năm chục đồng mà *lương bất đầu xuất tới đuôi chưa đồng nửa tháng !*

Bởi vợ cho nên vợ tôi *để tang* một năm mà hai kỳ ; mãn tang hầy chưa đầy hai tháng thì vợ tôi liền để tang khác ! »

Tóisgnc Võ-kỳ-Nhân nói cái gì một năm vợ của y để tang hoài, một năm 2, ba kỳ, cũng lạ ! Tôi mới hỏi : « cố-giao nói cái gì hiền nội trợ của cố-giáo để tang hoài vậy ? »

Võ-kỳ-Nhân nói : « Cơ khổ thì thôi

Tòa Đại-hình Saigon

Án cướp

Ngày 12 Mai 1924, lối 1 giờ khuya, 12 đứa ăn cướp cầm cây hèo, dao, mốt và súng thiệt đến làng Tác-Ba (Cholon) đánh nhà của Lai thị Phi. Đến nơi chúng nó phát súng làm hiệu rồi nhà cửa vào nhà, gặp chủ nhà là Lai thị-Phi thì chúng nó đập bỏ trên đầu rất nặng.

Rồi đó chúng nó mới đào soát khắp nhà pha lấy hết bạc quần áo và đồ đạt đáng giá chúng bỏ trăm rưỡi.

Cũng trong lúc ấy con gái của tài-gia toan kêu đường lên thoát thì lại bị ăn cướp bắt lại trở hồi lâu bạc giấu nơi nào thì chúng nó tra hỏi đánh con gái ấy biết mà được tên Trần-văn-Nhiều nên kêu nó mà nắng nỉ xin đừng đánh nhiều.

Ăn cướp thâu tiếp đồ đạt rồi bườm. Lúc ấy hàng xóm cũng có đến tiếp cứu cho nên ăn cướp bắn ngay vào chỗ nhà tài-gia mà đạn người tiếp cứu.

Làng mổ đường tra vấn thì thị-Phi có trình cho làng một cái bi của quân cướp bỏ lại, còn con gái của tài-gia thì chỉ rõ tên Nhiều.

Bắt được tên Nhiều giải đến thầy Cai thì nó khai ngay, nói rõ phận sự của mỗi tên ăn cướp. Đến chúng giải qua tòa, quan Bồi-thẩm tra thì Nhiều lại chối, nài rằng những chuyện nó đã khai trước là chuyện bậy đặt.

Tuy Trần-văn-Nhiều không tiền ăn, song tiếng hành rất xấu.

Quan trạng-sư Cancellieri bèo chữa cho phạm-nhơn Trần-văn-Nhiều bị tòa Đại-hình phạt 4 năm tù.

Sát nhơn

(Việc cũ xử lại)

Nhắc tích: Ngày 5 Juillet 1917 quan chánh tòa Biênhoa có tiếp thơ rơi nói rằng trong đêm 3 rạng 4 Juillet có người bị Mai-văn-Lượm, Nguyễn-văn-Việt và Huỳnh-văn-Trâm giết và Mai-văn-Léo thì dự cuộc chôn lấp tử-thi. Quan tòa mới phái đòi quản Võ-văn-Nghị đi tra xét vụ ấy.

Bắt được Ng-văn-Việt, Huỳnh-văn-Trâm và Mai-văn-Léo, Léo chỉ nơi vùi lấp tử-thi. Đào lên trước mặt quan Tòa thì Nguyễn-văn-Diễn nhìn là thầy anh nó tên chín Tôn. Quan thầy khám nghiệm nói tại bị đánh bể sọ mà chết.

Tòa tới Léo khai thì chiều bữa 3 Juillet Lượm, Việt, Trâm và chín Tôn rủ ra tại nhà tên Trâm. Tôn biểu chia tiền bắn bể của chúng nó đã bắt trộm. Cải lẫy cho đến 9 giờ tối. Lúc đó bàn cận là Ng-văn-Khá và Đinh-thị-Hợ nghe trong nhà có tiếng đánh đập. Cả hai lên tầng hỏi Lượm chuyện gì thì Lượm nói là tập nghề võ. Cách ít lâu Léo chạy đến thì thấy Việt và Trâm đứng gần thây của chín Tôn. Léo muốn la lên bị hai tên kia cầm và hăm dọa. Hai đứa nó mượn Léo phụ với mình mà chôn Tôn. Léo không chịu, bỏ về nhà. Việt và Trâm mới kêu thấy Tôn vào rừng đào hầm sơ sài vập xuống đó.

Tên Khá biểu sau tấy vàng mặt Tôn, nhờ lại tiếng đánh đập ở nhà Trâm, bèn hỏi Lượm thì Lượm nói đã giết Tôn rồi. Khá mới thất kinh chạy báo cho thầy Minh là sếp ga Bi-ooi làm thơ rơi cho quan tòa đó.

Ng-văn-Việt và Huỳnh-văn-Trâm đã bị tòa xử ngày 3 Mai 1918, phạt mỗi đứa 5 năm cấm cố. Còn Lượm vì khi hồng được nên khiếm-diện 10 năm cấm cố.

Mới bắt được Lượm hôm ngày 26 Juin 1924.

Tòa Đại-hình phạt tên Lượm 5 năm cấm cố cũng như hai tên kia.

Cố giao không hiểu hay sao ? Ở đất Saigon nầy đơn bà, nhứt là đơn bà phần nhiều của mấy ông mấy thầy (chẳng phải nó chung, ấy là phần nhiều đa) mấy có ấy hay « đề-tăng » bông-lông làm mà ! Cho nên vợ tôi mới bắt chước theo đó vậy ! Sẽ là : Tháng nào mà cờ-bạc ăn, cần tôm được khá, xả-hỏ đặng nhiều, thì tháng ấy vợ tôi trang điểm hồng-hồi, vòng vàng đỏ cổ, đó tay, chi như tháng nào cần thất mãn, đông tiền ra hết, vòng vàng giao cho chủ Hỏa giữ giùm, thì tháng đó vợ tôi để tang đa.

Lão hãi tiễn hết bạc, chẳng vòng cẩm vàng thì vợ tôi lại bỏ khăn tang, bận quần trắng, đi đủ trăng, đi ra ai cơ hỏi thì nó nói : Ông cố chết, ông *sư mãi* gì đó... Chớ nên vợ thầy nầy thầy kia mà đi ra không có đi trang điểm chi cho khỏi chị em bạn cười, nên mới giả-đối cho qua mắt thế ! Ô ! Đời nầy giả-đối, đối giả lắm *mà !* »

Tôi nghe qua tôi việc đờn-bà của Võ-kỳ-Nhân như vậy, bụng tôi thầm nghĩ cho cuộc đời qua tệ ! Tôi xem đồng hồ quả 9 giờ, liền mới từ giã bạn cố giao tôi mà về chỗ ngụ !

Bé-lo-Ti

THAY CỜ ĐỔI MỚI

Tờ báo « La Voix Annamite » vốn của M. Lê-thành-Tường làm tổng lý ; nay vì người vào lãnh quan-chức, không thể nào cầm nữa được ; nên đã giao cho M. Huỳnh-văn-Chính dứt Tự do, cũng là người xưa nay trong làng báo.

Số đầu tay M. Huỳnh-văn-Chính đã xuất bản rồi.

Vậy bổn-báo kính mừng M. Huỳnh văn-Chính và chúc cho qui báo « La Voix Annamite » đặng vững bền dùng trong trường ngôn-luận.

L. T. T. V.

Mau mua kẻo hết

Cuộc xổ số tương-tế (Loterie de la Mutualité) *đã gần đến ngày rồi, còn không mấy bữa nữa thì đã đúng 11 Novembre, theo lệ định mỗi năm.*

Cuộc xổ số lấy đặng số tài định Độc-lý Thành-phố Saigon, lúc 9 giờ ban mai.

Vậy bà con tại ải chưa mua thì nên mau mua đi. Có phước làm giàu to lắm ! Còn để bán tại nhiều cửa hàng, nhưng cũng gần hết.

Ngày 16 Octobre 1924.

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	sớm mai
Nhà nước	101.75
Ngân hàng Đông-pháp	10 45
Sté de G. de la Banque Ind. de Chine	10 45
Ngân hàng Hongkong Shanghai	10 50
Ngân hàng Chartered	10 40

MỄ CỐC

Giá lúa chở đến nhà máy Cholon bao lấp (luôn giá 100 kilos

Vinhlong	6 05	à 6 15
Gocông	6 40	6 50
Bàixàu	6 50	6 60
Baclieu	6 60	6 70
Nenvien gạo trắng mùa cũ	5 55	6 05
» gạo đỏ mùa cũ	5 05	5 15
Giá thường bực trung	6 39	6 49

Tàu đi các nước

Tàu chạy về Pháp-quốc

Chiếc L'Amboise sẽ chạy đi Pháp-quốc ngày 18 Octobre 1924 (M.M.)

Tàu ở bên Pháp-quốc chạy qua Saigon

Chiếc Amiral Latouche-Tréville ở Port-Said chạy qua Djibouti ngày 11 Octobre.

Chiếc L'Amesoote ở Pháp quốc sẽ tới ngày 30 Octobre, 1924 (M.M.)

Tàu ở Tonkin Trung-quốc và Nhựt-bổn chạy qua Saigon

Chiếc L'Amboise ở bên Nhựt-bổn và Trung quốc sẽ tới ngày 10 qua 2 giờ chiều.

Tàu chạy đi Nhựt-bổn Trung quốc và Tonkin

Chiếc L'Amsteone sẽ chạy đi Trung-quốc và Tonkin lối 24 Octobre.

Tàu đi Lục-tỉnh

Chiếc *Mékong* chạy Phnom penh, Angkor Battambang, ngày thứ năm 16 Octobre 1924, 9 giờ tối.

Chiếc *Hainan* chạy đi Lục-tỉnh ngày 17 Octobre 1924, 9 giờ tối.

Chiếc *J. Raoff* chạy Cambodge, Laos, ngày thứ năm 18 Octobre 1924, 9 giờ tối.

Chiếc *Hainan-Annam* chạy Cap, Baria, Ngày, Nardi, Andi, Vendredi, à 8 h, ngày Samedi à 13 heures.

INJECTION PEYRARD D'ALGER

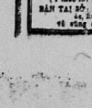

Thuốc thục hiệu nầy chế ra để lâu rồi và đã nghiệm hơn các thứ

BỆNH RỊ ĐỊNH ĐAU-LẬU

mới bị hay là có để lâu rồi

Trong 222 người
A-Rập dùng thuốc nầy thì lành hình hết 281 người.

(Y theo lời phúc sớ trong-y ở Alger)

BÁN TẠI SỞ: SPÉCIALITÉS PEYRARD
45, Rue de Grenelle, PARIS
và tùng sở nhà thuốc to danh

Société Anonyme des Tuileries de l'Indochine
Hội nặc danh chuyên nghề làm và bán

NGÓI GẠCH
VÀ CHẬU ĐỂ TRỒNG KIỂN

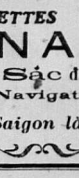

Ngói 22 miệng lợp được 1 thước vuông
(úp mí đôi)

Gởi thơ xin sách về kiểu mẫu ngói và gạch

Nhà việc ở tại đường Charner, số 34 — Saigon

Dây thép nói.
Đánh dấy thép để tắt :
CÉRAMIQUE — SAIGON

C. J. BONNET

HÃY NÀI CHO ĐẶNG CÁI HÌNH
NGƯỜI CỠI NGỰA NÀY
khi Chư-tôn muốn mua hàng lụa

VẠN-HÒA
88, Rue de Gocong, CHOLON
(Gần nhà máy xay lúa hiệu Thanh-Xanh ở cầu Ba-miệng Cholon, đi lên phía

Hiệu VẠN HÒA nhượng về nhứt hạng tốt có tiếng hơn ba mươi năm tại Cholon.

Bổn hiệu nhượng vải đen và vải tam-tông thiệt vừa ý các nhà thương-mãi trong Lục-Tỉnh ; cũng vì bổn hiệu chịu khó nhọc lựa vải tốt mà nhượng về chỗ mắc đồng sức cho nên vải dùng cho đến khi rách cũng chẳng lẻ tỏ và phai màu.

Trong nghề nhượng, việc chế nước thuốc màu thiệt là rất khó ; hàm chế không vừa thì nhượng vải không đặng tốt, còn chế quá thì vải phải hỏ và mau rách. Vải thiệt lắng màu đen và tươi giặt thế nào cũng không hay.

Bởi vậy bổn hiệu không nài tốn kém, hồi năm 1912 có rước một viên Bác-sĩ Langes đến chỉ biểu cách thức cho bổn hiệu ; bổ đó bổn hiệu mới rõ biết mà nhượng khéo hơn các nơi.

Vải hiệu VẠN HÒA và VẠN XUÂN LONG thiệt tốt chắc-gai, lâu rách và chẳng hề khi nào trở hay là phai màu.

Vải hiệu VẠN HÒA. Một con cá xanh (KIỂM NGƯ) hai con cá (KIM NGƯ) hai màu. Hiệu VẠN XUÂN-LONG xe-lửa và máy hiệu đồ đâu một thứ nước nhượng thiệt tốt.

Y theo kiểu thức nhân gởi trong vải thì có cầm chừng nơi tòa Thương-mãi đặng cho mấy người thường dùng vải cổ bổn hiệu khỏi lầm đồ giả. Như chư qui-khách có mua vải hiệu VẠN HÒA và VẠN XUÂN-LONG thì xin nhìn cho kỹ cái hình của chả-hiệu bổn hiệu và lời rao nầy thì mới khỏi lầm đồ giả.

Chư qui-khách cũng đừng rõ biết vải của bổn hiệu đã nhuộm một con cá (kiểm ngư xanh) để đặng tiếng tốt hơn ba mươi năm nay không sai.

Xin chư qui-khách khá nghĩ cho kỹ rằng vải của bổn hiệu đều có bán một áo lớn nầm chiếm bạc cũng không lỷ lệ ; đó mà cho là mắt giá ; vì bởi nhượng tốt bền, chắc và dùng lâu, không trở, thì tính ra mình lại có lời rõ hơn mấy hiệu khác !

Xin chư qui-khách chiếu cố mua mà dùng thì bổn hiệu hết lòng cảm tạ.

VẠN HÒA kính khải,

Lời tôi yêu

Suối Perrier *có một mình* PERRIER CÔNG-TI *có quyền lấy nước bán mà thôi.* PERRIER CÔNG-TI *là một Công-ti Nặc danh, vốn 3.000.000 quan bản hội ở tại Vergèse (Gard).*

Bởi vậy cho nên nước suối Perrier *bán ra có một hiệu* Perrier *mà thôi. Nếu có lời chi hoặc bởi tiếng đồn, hoặc trong của giấy, nước suối* Perrier *gửng còn có hiệu khác, tên khác nữa, thì quả là một sự trành thường gian giảo, trái luật, nói* Perrier Công-ti *nộp. Bên ieu ý.*

Người biết dùng

Cái nước suối PERRIER nầy đầu cho người biết dùng độ tối mà lành khỏi bực nào cũng phải ưa được. Khi vị nó đã ngon lại mà mát khỏe, nên đầu pha với rượu Chátô, hay pha với các thứ rượu cất thì nó cũng thêm mát, giá trị của rượu thêm mùi mà không đổi lành cất thứ rượu ấy và cũng không làmcho đục cho đọ bao giờ.

Cigarettes Diamant

Bán tại những nơi bán thuốc điếu thượng hạng

Les cigarettes «DIAMANT» sont fabriquées par une des plus grandes Manufactures d'Alger, sous la raison «MELIA FRERES» dont la réputation est connue du monde entier.

Par le choix tout spécial de tabac entrant dans sa fabrication, les cigarettes «DIAMANT» possèdent au très bon goût.

Ayant très peu de nicotine et sa absorbant pas la garge, elles trouvent et trouveront toujours un très bon accueil près de toutes les consommateurs qui l'apprécient à sa juste valeur, malgré qu'elles soient nouvellement importées en Indochine par la Maison L.U.C.I.A.

Le nom «DIAMANT» leur est attribué, parce que cette pierre précieuse prend le bonheur à celui qui la porte. Aussi espérons que tous les consommateurs des cigarettes Diamant trouveront sous le bonheur après une consommation constante de ce produit.

Importées par la mai on L.U.C.I.A. Saigon, n° 34 Boulevard Charner, les cigarettes Diamant se trouvent dans toutes les grande épiceries de Saigon, Cholon et grandes centres des divers pays de l'Indo-Indochinoise.

L'U.C.I.A.
SAIGON - HANOÏ - HAIPHONG

(Thuốc điếu hiệu Hỏa Thủy Xoán của hãng AN-HƯNG tại

THUỐC ĐIẾU HIỆU
«HỎA THỦY XOÁN»
Kim-cang Nguyễn

Thuốc điếu hiệu « HỎA THỦY XOÁN » chế tạo tại một hãng lớn ở tỉnh xứ Alger, tên là hãng « MÉLIA » anyeh-đi, thì quý đã tại danh-giá nổi hoàng cầu, ai ai cũng đều biết.

Thiệt là lựa rộng thuốc thì mới hảo mà làm ra thứ thuốc điếu cho nên mùi nó đã thơm thì mà lại nhẹ khói.

Ít có nhựa độc, lại không khó cổ, để lâu không sâu mọt, không phai mùi, nên chư qui khách dùng thuốc nầy lâu, tay là hãng L.U.C.I.A. mới đem lại trữ bán tại Nam-kỳ không bao lâu, mà người người đều biết danh là thuốc tốt.

Lấy tên HỎA THỦY XOÁN » mà đặt hiệu thuốc điếu nầy, là vì hiệu xoán giúp người ta như người đen. Vậy chẳng nên nhắc cho chư qui khách, thường dùng thuốc nầy, được vừa ý mấy sự phỉ-thỏa.

Trữ bán tại hãng L.U.C.I.A. Saigon đường kinh lấp, mươi hai số 34, và tùng cửa hãng ngoại đem bán (nhà hàng) ở Saigon, Cholon và các tỉnh trong cõi Đông-pháp.

Hãy hút thuốc gói và thuốc điếu CA-LỐP GLOBE

NHÀ HÀNG ROTONDE

(mới sửa sang lại rất tinh khiết)

Phòng vì rộng rãi, mát mẻ. Ở tháng giá từ 100 đồng sắp lên.
Nếu ăn rẻ khéo và sạch sẽ. Ăn tháng từ 50 đồng sắp lên.
Tưởng không cần phải tỏ rõ thêm cách sắp đặt của nhà hàng nầy làm gì.
Ai là người đã có dự tiệc tiên hành quan Nguyên-soái Nam-kỳ và quan Thống-sứ, ngày 29 mai 1924 mà không khen ngợi cách sắp đặt khéo léo, và việc nấu nướng vệ sinh của nhà hàng nầy.
Nhà hàng ROTONDE có đọn sẵn một cái phòng riêng rộng lớn cho người Annam nào muốn dùng bữa không muốn ngồi chung lộn với người Langsa. Giá tính cũng y như phòng ngoài, không tính thêm chi hết.
Ở Lục-tỉnh ai có cần dùng tiệc tùa gia, tân quan, đám cưới v v xin thương nghị với anh hùng nầy thì chắc chư-tôn sẽ đẹp lòng lắm.
Nhà hàng nầy có lập tại Kinh thành Paris một cái nữa hiệu là « TAVERNE des CORTS » Faubourg, 14 Monsieur.

R. CHOMIENNE
SAIGON

Đồng hồ vàng hiệu « Reine des Montres » vàng 18-kát, có giấy bảo kiết..... 25 $ 00	Đồng hồ hiệu « Garr » vàng double đỉ đeo tay, kiểu đơn hà hay là đeo đồng dây, có đủ, có giấy bảo kiết..... 9 $ 50
Nón trắng bằng cây là hiệu « Coq Gaulois » thứ số 1, tinh luôn tiền tiêu xuất..... 7 $ 50 Thứ số 2 tính luôn tiền tiêu xuất..... 5 00	Bổ may mũng thứ thường..... (Set) 1 $ 50 Thứ tốt..... (Tiền) 1 50 Thứ tốt..... (Tiền) 1 00
Cigare hiệu « Minerva » Manille Ministres, hộp 25..... 4 $ 75 Parfaites, hộp 25..... 3 80	Rượu Bière hiệu « Pilsen » thắng 72 chai..... 10 $ 00
Dầu ăn hiệu « Pan » chai lớn..... 1 $ 50 Thùng 5 lớn..... 3 00 Thùng 5 lớn..... 6 00	Bơ hiệu « Véritbest » của xứ Ca-lifornia thùng 24 hộp..... 15 $ 00
Graminol để ăn cho con nít..... 0 $ 80 Supernos, để ăn cho người lớn.. 0 60 Rượu bổ hiệu « Aubert »..... 1 35	Dầu Máng thiệt tốt hiệu « Notret & Gie » để dùng với 300 grs Alcool... 0 $ 50

"SAVON TEINTURE DYFOAM"
s'emploie à froid ou à chaud, sans attaquer le tissu.

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET
Ít một vị tinh hảo không có pha chế nhiều món
Một hoàn 0,50 ct (uống từ 3 đến 5 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GẮN-CỐT
THUỐC PHÁP — Trữ tại: 6, Rue de Fos-de-la-Rue, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LẬM

Và tại SAIGON trong các nhà thuốc Tây đều có bán.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
PHARMACIE-ASIATIQUE
84, Rue de Canton — à CHOLON

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG THÀNH TÂM NGƯU-HOÀNG HUỜN

Thuốc nầy chủ trị nam phụ lão ấu, thình lình mê sảng đàm chận; hoặc trúng phong hôn mê bất tỉnh nhơn sự, ngậm miệng cắn răng, con mắt lác lưng tay chưn quíu rắt, trúng thổ phát nhiệt, ác khí xông nhằm, phát cuồn nhảy nhót, giựt tay giựt chưn; nhức nhối ho hen, long óc nhức đầu; xây xẩm tối mắt, nhức nhối cả mình; hoặc bị sơn phong chướng khí, đau thắt ruột gan; phong đàm ngăn trệ, khí huết chẳng thông; thần hôn phách án, năm ngủ chẳng yên v. v.... Khiết thiết các chứng bịnh nguy cấp phải dùng thuốc nầy; ấy là một thứ thuốc khởi tử hồi sanh phò nguy cứu cấp, công hiệu như thần.

Hễ uống nó vào thì thanh tâm trợ đàm, đã thông cứu khiếu lại tiêu trừ ác địch tức khắc an nhiên.

Chi như con nít mà bịnh kinh phong, làm mạo phát nhiệt, sanh bịnh dạ-đề, khó khè ọc sữa, tích trệ đau bụng thầy đều dùng được.

Người lớn mỗi lần phải uống một huờn như bịnh đau lâu phải uống gia bội; uống với nước gừng.

Con nít phải uống nửa huờn, nếu bé bọc hà lấy nước cho uống với thuốc, hoặc hòa với sữa mà cho uống, hoặc thoa nơi nếm vú mà cho nó bú, hiệu nghiệm như thần.

Phương thuốc nầy tử được Tổ truyền đến nay, bổn đường hằng gia tâm nghiên cứu rồi chọn những thượng phẩm dược liệu tuân y theo phép chế ra mà làm huờn; uống chừng nào hay chừng nấy.

Kị ăn cá và đồ rau cỏ sống sít lạnh lẻo, cũng kị đồ bằng sắt.

Đơn-bà có thai chẳng nên dùng.

Chư tôn có mua, xin hãy nhìn cho kỹ cái nhãn Ông PHẬT kẻo lầm đồ giả.

Giá một hộp gồm 6 huờn . . . 0 $ 80 — Hộp gấm 2 huờn . . 0 $ 80
" hộp cây 6 huờn . . . . 0 80 — Hộp cây 2 huờn . . 0 80

TRƯỜNG DẠY LÀM SỔ SÁCH
NHÀ BUÔN

Ông P. LAUBY, chánh Thơ-toán thiên-nghệ có tên hầu hết

LỚP DẠY LÀM VÀ GIỮ SỔ SÁCH
Ngày thứ ba và thứ sáu
sẽ cho CÂN-ĐỐI sau khi thôi học đặng để kiểm chỗ làm.

CÚNG LÀNH SẮP ĐẶT VÀ GIỮ GÌN SỔ SÁCH
Theo luật buôn, riêng cho các vị thương-gia và nghề chủ học.

BÀI DẠY RIÊNG
Dạy rành các việc trong hệ trong nghề buôn
Cách xem xét và thử sổ sách — Tính lời lỗ
Cách lập thành hay là giải tán hội buôn theo pháp.
Hãy viết thơ xin bài chỉ giải rõ ràng rành rẽ và bản giá.

TRƯỜNG DẠY LÀM SỔ SÁCH.
Đường Richaud số 55, — Saigon.

XIN HỎI
Phải thế nào cho phân biệt trong hai thì

Vì chẳng thời buổi ngày nay là thời buổi cái cực hoàn tàu, cơ lẽ ai cũng dư tỏ biết ấy; nên mỗi mỗi việc gì không cứng thì chậm, chẳng kịp thì chầy, chẳng nghe nói vừa cái cả. Có nhiều kẻ việc chẳng đáng biên ho cũng biên, sự không nên nói lo cũng đợi đi cho được. Thế đủ biết cái phong-trào ngày nôm nay hàm mộ cải-lương lắm.

Nhưng vậy mà sao còn một điều nầy — lẽ thì nên tìm thế nào đổi làm cho — chưa thấy ai để ý bàn đến. Như đơn bà nước Langsa khi còn con gái thì vận cái áo ¿ bâu rền » vân, chừng vừa đến đầu đối; đến khi có chồng rồi thì vận cái xuống khỏi bắp chuối. Còn như đơn bà Tàu. (Ông có phân biệt; Trong lúc còn con gái thì vọc hiu; đến ngày có đôi bau rồi thì cái dầu, muốn cái thế nào tùy ý thích của họ.

Bây giờ nói qua đơn bà nước nhà, khi còn con gái, lúc đi có chồng, có cái điều gì để phân biệt trong hai thì nầy không? Để biết đâu phân biệt đâu không, chẳng chi là hệ-trọng mấy; song vì nói rằng nước nhà ta ngày nay đã xử vào cái thời văn-minh, mà đi ra đàng không biết ai là đàn-bà, ai là con gái, nghĩ cũng là một điều nên thẹn với khách ngoại-quốc trông vào. Lại theo như xưa nay đó, tôi tưởng cũng lấy làm phiền lòng cho mấy cô đã có chồng rồi lắm ! mà lại đeo để cho nầy gái lang-tăng, Phước lông cho mấy cô đã có chồng, là như khi ra đàng dầu ai biết dầu ai không, họ cũng cứ việc trêu hoa ghẹo nguyệt đùa. Người Hiệp-sĩ có thấy cũng không biết ; người ta muốn mà cứ cười ni lửng lơ... ấy cho được. Lại lắm khi họ còn nói cố rằng : « Có chồng hay chưa, ở nhà, không ai biết, hễ đi một mình, trai thấy thì theo ».

Con dục để cho những gái lang-tăm là như có tư tình say phong đắm nguyệt với ai, tình dụng dầu biện đối bẹo ốm thế nào đi ra đàng cũng không rõ mình ở về cái thì nào mà thấy được gương mình của mình được. Vì vậy mà hoan-đàm cứ thong thả hoan-đàm hoài, không còn sợ gì là hổ thẹn theo phận.

Bởi có, nếu tìm được phương tiện nào để lộ cho phân biệt trong hai thì, tưởng cũng không phải là vô ích. Để thêm một cái điển tốt của phong-tục nước nhà, lại tránh bớt những thói vô giữa đàng cổ phường võ liêm-sỉ; không nói bỉ cho hạng gái còn xuân.

Nhưng mà phải tìm cái phương thế nào cho thật tiện, thật dễ, dầu sang hèn, thành thị dầu nhà quê cũng có thể biết được được; và cũng dùng làm cho mất cái vẻ đẹp (ở ấy) miền của đờn bà con gái. Chẳng phải là tôi lo cho đờn bà con gái nước nhà không được đẹp, ấy là và tôi e họ ngại lắm, mà không chịu làm theo đó mà thôi.

Vậy tử hồi trong chư quí tộ vị, ai có phương nào tiện để sửa đổi cái tục đó, xin bày ra, cũng là một việc rất hữu ích vậy.

L. Q. V.

SÁCH NÊN XEM

1° **Tục-ngữ cổ ngữ** « VIỆTNAM THANH-NIÊN » mỗi số..... 0 $ 40
2° **Nhơ-giáo** «LA DOCTRINE DES NHO» của ông Trần-trọng-Kim, mỗi quyển. 0 40
3° **Thử nào là một nền Văn-minh ?** **Qu'est-ce-qu'une civilisation ?** của ông « P. MONET » mỗi quyển..... 0 35
Có để bán tại Imprimerie de l'Union, — Saigon, ở ma sớm gởi thêm 0 $ 20 tiền gởi.

Các nhà chuyên nghề chụp hình!!!

HÃY ĐẾN XEM TẠI HÃNG:
PHOTO STUDIO
CÓ BÁN
KIỂN LẤY HÌNH GIẤY
và đủ các đồ dùng theo nghề chụp hình
Giá rẻ hơn các nơi
Lãnh rửa kiểu cho mấy người chụp hình chơi (đủ kiểu)
Có phòng riêng để chụp hình
L. CRESPIN
136, 138, đường Catinat. — SAIGON

Khai hóa nhật báo
Mỗi ngày ra một số

Mục đích của bản báo là tùy theo cái chánh sách khai hóa của Chính phủ Bảo hộ, duy chỉ lấy phong hóa tốt của tổ quốc và thái thái lấy văn hóa mới của Thái tây điều hòa cả hai cái văn minh mới cũ mà mở mang cho quốc dân về đường tinh thần và vật chất, nghị luận chính đáng, văn chương đứng mực, bao nhiêu như lấy công việc trong nước và tình hình thế giới đều đăng tải rất kỹ càng và thời tin rất mau cho tới kỳ nào cũng có cả văn thơ và tiểu thuyết rất hay, để tiện cho các độc giả tiêu khiển trong khi nhàn hạ.

Giá báo bán như sau nầy :

Đông-Pháp		Đại-Pháp và ngoại-quốc	
Một năm.....	6 $ 00	Một năm.....	8 $ 00
Sáu tháng.....	3 50	Sáu tháng.....	4 50
Ba tháng.....	2 00	Ba tháng.....	3 00

Ai muốn mua xin gửi Mandat cho:
KHAI HÓA NHẬT BÁO
Hanoi

FORDSON
CÂY MÁY CUA CÁC ĐIỀN-CHỦ ƯA DÙNG

GIÁ 1.500 $ — GIÁ 1.500 $

Đại-biểu trong xứ Đông-Pháp
Société Indochinoise de Transports
Garage S. I. T.
4, — Rue Filippini, — SAIGON.

Tiệm Bùi-quang-Nho
BENTRE

Tiệm tôi có trữ bán mấy thứ rượu chát ra sau rồi kể sau đây :

Rượu chát đỏ «*Saint George*» mỗi ve 0$35 mua 10 ve 3$50.

Rượu chát đỏ «*Médoc*» mỗi ve 0$40 mua 10 ve 3$80.

Rượu «*Médoc*» đỏ thượng hạng ve lớn thiệt cũ mỗi ve 1$00.

Rượu chát trắng «*Entre deux Mers*» thiệt cũ ve lớn mỗi ve 1$00.

Rượu chát trắng «*Preignac*» mỗi ve 0$60 mỗi chục 5$00.

Có trữ bán nước đá Saigon, trong Bạc xỉ có đến tiệm mua rượu nước mua nước đá xin nói trước tiệm tôi sẽ có gởi tới nơi chỗ. Mua rượu về bán lại, tiệm tôi sẽ tính giá khỏe nhẹ hơn. Một ít lâu sẽ có bán rượu chát trắng ngon như Champagne mỗi ve ngoại mỗi chục 8 $ 00.

BỊNH LIỆT KHÍ

Cách trị lành mạnh bằng thuốc huờn
GINAT du SYNOUSINE
Thứ thuốc nào cũng có
HÃNG CHẾ 3 Paris, rue de Grenelle, 46

SOCIÉTÉ
INDUSTRIELLE
DE VINH HOI
Bureau : 133 Boulevard Charner. — Saigon

LÒ GẠCH MỚI CHẾ TẠO TẠI VĨNH-HỘI SAIGON

Hỡi người Annam,

Nếu Chư-tôn muốn cất nhà và xây tường cho chắc chắn và bền mỹ, thì hãy đến tại hãng làm gạch mới chế tạo hay là viết thơ, mà mua gạch thì Chư-tôn đi đặng vừa lòng chẳng sai.

Vì sự chế tạo đã kỹ can, và chắc chắn, nên Chư-tôn đừng đến một lần thì thấy lợi tức thì.

Vì đang sẽ thí sự thi hành cũng hàng thợ gạch hường mà lại chắc hơn, bền bỉ hơn thứ gạch thường bộ phận. »

Vì thứ gạch nầy xây rồi một lần mà thôi chớ chẳng cần phải tô thêm nữa.

Vì gạch nầy làm toàn bằng với Cimagieng và các trùng & Bassacs, nên tốt lắm, để lâu mà lạ đầy hơn.

Bổn Chư-tôn muốn đứng thử gạch cứ mướn thì sẽ hiệp ý nơi Hãng làm cho vừa ý Chư-tôn.

Tây bây nam nam đến mà thương nghị cùng bổn hiệu hay là gởi thơ cho bổn hiệu, thì bổn hiệu sẽ hồi âm lập tức.

Quới nhơn.

董古雨法
FAA YUE
65, Rue Catinat SAIGON

Bán đủ các thứ đồ xưa bằng sành, bằng đồng cẩ, ngọc thạch, mã não, thủy tinh-Roche, tượng nhỏ bằng ngà
Bán giá thật rẻ

Máy cáng vàng

Máy nầy trước tại Saigon bán 220 đồng sau tôi đặt bên tây lại nên tôi bán 180 đồng, lúc nầy bạc đồng cao giá nên tôi tính 160 đồng, mà nếu ai ở xa bớt cho 10 đồng để làm sở hụi chờ chuyện, ai có dùng thì mua lúc nầy kẻo sau bạc xuống giá mua mắt (chắc giá 150 đồng ở xa).

BÙI-QUANG-NHO
Commercial Bentre

Tiện cho quí vị

Bổn hiệu trước khi lập ở Cholon Đường Quảng tông-cái *Rue de Canton* số 82, hiệu HIỆP TÂN, chuyên lãnh làm Nàng, Điếm, Liễng, thuộc về cuộc Quan, Hôn, Tang, Tế v. v., Nay muốn cận-tiện cho quí vị ở Saigon nên bổn-hiệu mở thêm một tiệm nữa tại Chợ mới Saigon hiệu QUẢNG PHÚ ĐỨC, nhà 176, chính giữa Đồng Pháp lữ quán, và tiệm Quảng-Hợp cũng lớn đủ các món như hiệu HIỆP TÂN Cholon mà tiện đường hơn, bổn hiệu mua các món bên Tàu qua mà làm, nên đồ đã tốt mà giá lại rẻ.

Xin quan khách chiếu cố.

QUẢNG-PHÚ HÒA
Chủ-nhơn
NGÔ VĨ. *Kính bạch*

Sông lâu nhờ rượu
(Longévité grâce à une liqueur)

Kiếu hãy giờ bên nước Hoà-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 96 tuổi mà hồi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng nhẹ nhàu, ăn mỗi rất ngon, ngủ mỗi rất ngon, công coi tất cả làm công chuyên.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông lại sống đặng bao lâu sau mà còn sức lực không phải kém vậy ? Ông giả đáp lại rằng : Có chi là đâu mà hỏi, có đôi tôi trước khi ăn cơm hay uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là thứ thuốc rượu trường sanh bất lão.

Người khách nghe nói cũng có lòng muốn, một vài tháng lâu như lòng, liền về nhà mà tìm đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng cổ đi tham sanh, uống bèn rủ nhau đi mua rượu Quina Gentiane về mà uống như vậy.

KHÔNG PHẢI ĐỒ GIẢ

Hãng BOY LANDRY *chứng chắc rằng thứ rượu* Champagne *hiệu* MOET & CHANDON *nhãn xanh mà bên Pháp-Quốc người ta ưa dùng hơn hết là thứ trên đầu xứ và có bán kiểu tại có một cái ngôi sao năm nhánh. Đó là thứ Champagne thiệt chớ không phải là đồ giả nên chúng tôi xin các vị thường dùng nên lưu ý đến.*

Chư-tôn có mua nơi các tiệm bán đồ tạp-hóa thì hãy nói thứ thiệt hiệu Moët & Chandon trên đầu nút có bao kèm thì mới khỏi lầm.

Bán sỉ tại hãng BOY LANDRY
11, place du Théâtre Saigon.

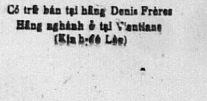

Có trữ bán tại hãng Denis Frères Hãng nghành ở tại Vientiane (Kinh-độ Lào)

XE MÁY ĐẠP CỦA HÃNG *L. CAFFORT*

HIỆU « **ALCYON** »

ĐUA ĂN HẠNG NHỨT

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon. bên phía mấy người Langsa đua lãnh phần thưởng của quan Toàn quyền ban thì *M. Le STUNFF* ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lãnh phần thưởng khai trường thì *M. Trần-văn-THINH* hạng chót *M. Trần-văn-CHÁNH* hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON.

L. CAFFORT,

N°32,] 34, 36, Rue Catinat. — SAIGON.

Ai mua «*Tạp chí Hữu-thanh*???»

TẠP-CHÍ HỮU-THANH biện nay là do M. *Nguyễn-duy-NHO* mới chỉnh đốn lại từ ngày 1er Novembre 1923, mỗi tháng xuất bản hai kỳ.

Trong nội dung quyển Tạp-chí có phần xuất sắc hơn trước nhiều, vì đã lựa chọn được những ông Khoa-mục có danh tiếng cùng những người đi lịch-luyện giúp việc biên-tập, nên lâu nay đã được đồng-bào hoan nghênh lắm.

M. Tiên-Sĩ Ngô-đức-KẾ *làm chủ-bút*

Toà-soạn ở Phố Hàng Gai, số 59, Hanoi

Giá mua đồng niên ..... 5$00

Nửa năm 2 80

Ngoại quốc một năm 6 00

Ngài nào mua TẠP-CHÍ, đăng Cáo-bạch hay là gởi Mandat và thơ từ gửi cứ gởi cho M *Nguyễn duy NHO* chủ nhiệm *Hữu-thanh Tạp chí*.— Hanoi.

RƯỢU SAM-BÂNH

MOËT & CHANDON

NHÃN XANH *Là tốt hơn hết*

PHẢI COI CHỪNG ĐỒ GIẢ MẠO

Nài cho đặng thứ nhãn có cái NGÔI SAO 5 nhánh

Phải nài cho đặng rượu Champagne nút vọ bọc bằng keo, vì có nhiều thứ khác bọc bằng chì.

Còn ngoài mối thùng, ngan số thứ tự có chữ A. M. V. con dấu đóng mấy chữ trên, đóng bằng sắt nướng đỏ, chớ không phải viết bằng mực. Chữ A. M. V. là dấu riêng của Đại lý tại Saigon.

Đại lý cho các Đồng pháp,
AGENCE POUR L'INDOCHINE
DE LA MAISON MOËT & CHANDON
(1er Vin-ier) Rue Pellerin — SAIGON

VIN TONIQUE

ET

BI-NUTRITIF

Du Docteur RIP

Ký danh TÔN của Lương-y RIP chế

Thuốc thuốc rượu nầy là vị đại bổ gân cốt cùng là trán kiện tinh thần, bất kỳ là hạng nhược tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thầy ngày xuân đã thêm mệt, hễ uống rượu nầy vô, thì sẽ đặng cải lão thành đồng, mặt mày tươi tốt coi như trẻ, lại mạnh hơn xưa.

Còn con nít ốm nhược, đau ho mất ngủ, có huyết bạch, có chứng, những hễ hao tốn tinh thần, hễ uống rượu nầy vô thì mạnh mẽ lần lần, da thịt đỏ nồn, tinh thần trên hiệp.

Chỗ mấy vo là hãng chưng bọc

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây ở đường Marins số 169, Cholon.

Depôt Pharmacie Pruvot-Chassaigne 169, Rue des Marins Cholon.

NHỮNG ĐỀU CẦN ÍCH

Kính dâng chư Quân hat Nghị viên dượt dụng

Điều thứ nhứt.—Loại Rươi, là một thứ hay đẹp nơi dơ dáy, ăn đồ thối tha, mà nó cũng hay đẹp trên các thứ đồ ăn, đồ uống; như bánh tráy, chè chuối và các món ăn khác v. v. Dầu cho người chúc lớn, cầu nhiều, phần đông cũng khó tránh ăn nhằm đồ dơ cầu lool Rươi tháy vậy vọ vật thực, chớ chẳng phải người thường, mới chịu cái cảnh gớm ghê đó mà thôi, thế là hai cách vệ-sanh hằng ngày cho bổ tánh biết mấy !

Nay muốn tránh bớt mối hại ấy, thì buộc mỗi quán cơm, liệm bánh và những kẻ bươn gánh bán buôn, thì chúng khắp rèo đường, những kẻ nào bán các vật ăn, mà mua rồi ăn liền, không rửa lại được đó, phải làm thông kiến, dậy các món ăn cho kín thì mới tránh khỏi sự dơ dáy, độc địa của giống loài đáng ghe.

Điều thứ hai.—Dân ta phần đông nghèo nàn đói rách, chẳng phải ở không mong mà ra đến thế, có nhiều kẻ phải chịu tay khổ nhọc, thức khuya dậy sớm, đầu mưa gió nắng, ngày nầy qua năm no mà kiếm chưng đề mà ăn, ấy mới là đáng thương cho cái kiếp sống của đám dân nghèo nàn khổsở ấy.

Một đồng xu, 1 cái bạc, thì không trọng vọng, nhưng kẻ lợi chi cho những người có tiền, chớ kẻ nghèo khó muốn kiếm, sống là khó khăn, mới mất làm thay !

Nay muốn đổi ư xa xuất đám dân nghèo sản ấy, xin Chánh-phủ phải đúc tiền điếu ra cho dân xài, 1 đồng xu xài ra đặng 5 đồng tiền điếu, (cách mươi làm năm về trước, Nam-kỳ là có xài tiền điếu nầy) một đồng xu mua đặng 5, 3 miếng đồ, như là: ốt, tiêu, hành, tỏi, muối v. v.

Việc tuy coi nhỏ mọn, nhưng bỉ nhiều nhà nâu thành ra số lớn.

Hiện nay, muốn mua vài công hành, hoặc 1 trái ớt là đủ đồng, nhưng phải mua đến 1 xu mới được, phải chi có tiền điếu, thì mua 2 món chừng 1 vài điếu, còn 3, 4 điếu đủ mua thứ khác, thế là hay biết chừng nào.

Mua 1 vài điếu thì đỡ xài, ngặt không có điếu, buộc phải mua tới xu nhỏ, về đồng một chút, còn bao nhiêu thì bỏ !

Mỗi năm, mỗi người đến có bỏ 1 số tiền nhỏ mọn đó, thì nội Nam-kỳ nầy mỗi năm bỏ một số tiền bao to, với cái việc lắng-phí vô có ky : Dầu cho ai ba triệu cách gì cũng không thể tránh được cái sự bỏ một số tiền vô có hằng ngày, về việc chẳng có tiền điếu.

Điều thứ ba.—Nên nghiêm cấm việc xúc cá Rông-rông, vì một tô cá còn nhỏ thì đến 3 người ăn hết, kẻ lớn, thành cá lớn lên thì đôi ba người ăn có một con cũng đủ bữa ; còn một tô Rông-rông đó, để nó lớn hết thảy, sẽ làm đặng một khạp, hoặc một lu mà ăn lần ruốc không phải là ít. Nên cho xúc cá Rông-rông mà ăn chơi trong một bữa cho vui miệng, thì có hại cho nhà Nông ở miền ruộng lắy cá mùa, cả năm, mà có khi cũng vì ba con cá mà phải hại mang sửa.

Như mấy người ở xứ ít nơi, muốn lại nơi có cá nhiều đặng làm vui khạp mắm, để dành ăn làm mưa, rồi bị sông lớn, song o nhiều chim giẻ mà chết, ấy có phải vì vì một tô mắm nhỏ ghẻ thân vào miệng sấu hay không ? Tưởng lại, đạo một cái đìa nhỏ mà ở, xúc cá Rông-rông đỡ vô chừng 5, 7 tô, tự mùa nước lui mùa khô, tác lên bắt cá lấy làm cũng đặng một vài tu mắm cho !

Thế thì nên nghiêm cấm sự xúc cá Rông-rông.

Điều thứ tư.—Loài cua đồng nó cũng hại cho nhà Nông dưới mấy, việc nầy, ai có làm ruộng thì biết, chẳng cần nói dông dài ; nó hại cũng như giống chuột vậy.

Thế là phải truyền cho dân, hễ lúc mới đỗ nước, (độ tháng 5, tháng 6, trời mới mưa ít dầu) phải đi bắt cua, mà nhứt là cua cái thì đại hại lắm, vì 1 con cua cái, lột yếm nở ra, cọ cả mấy trăm cua con trong đó, nếu mùi con, thì cọ đến mấy ngàn con con rồi ; mà trong 1 mẫu đất cọ cả trăm cá gần con con cua cái, thì sanh tới bao nhiêu con con ?

Vệ việc truyền bắt cua, tưởng nên cho phần thưởng, thì dân mới kêu bắt đặng lấy lắm đông, mà thưởng cua bắt được cũng không hại cho Chánh-phủ bao nhiêu, mà có lợi cho nhà Nông rất nhiều.

Mà nhà Nông đặng nữa, thì thuế-khóa của nhà-nước mới đỡ bớt thâu đủ, bỗn Nam-kỳ nay mới có người Nông mà thôi ; nếu mùa màng thất-bát thì dân phải khốn cùng, mà dân chịu nghèo nàn thì Chánh-phủ để gì ngồi yên, không thâu cho đủ các sắc thuế hay sao ? chẳng những Chánh-phủ thâu tuế không đủ mà thôi ; dầu cho chư-công, hễ nghề trong Nam-kỳ nầy, nếu gặp năm mùa màng thất-bát thì cũng hai lấy với nhau cả.

Cho hay :

Thảo ẻ bất loại cha đồng,
Chẳng thì xúc cá Rông-rông mà ăn !

Điều thứ năm.—Chúng cuộc cũng hai nhiều như loài cua vậy, hãy lâu Chánh-phủ cũng có truyền bắt cái lấy đuôi cái kế đó cũng đỡ bớt, nhưng mà chưa mấy hiệu nghiệm, vì lắt nhằng ba tháng tư Annam, thì dân nạp mỗi tên lối vài trăm chuột, còn trong tháng giêng tháng hai, dầu Chánh-phủ không dạy bắt, thì dân cũng đi bắt mà nạp, mi ăn, vì dân ở vườn phần nhiều ưa ăn thịt chuột lắm.

Nẫu dạy, hễ bắt mà ăn, rồi chặt đuôi đem nạp, thì có hay chi ở nào đâu, phải chi lối tháng sáu tháng bảy Annam, sẽ truyền bắt chuột lấy đuôi là hay hơn, ; lúc ấy, nước nổi ngập ruộng, chuột lên gò lên lộ mà ở, chừng ấy cuốc tắt cho sạch, thì có lẻn hơn lo bắt chuột lối tháng giêng, tháng hai, vì ngặt lúc tháng nầy, dân Chánh-phủ cấm cửa cho bắt chuột mà ăn, thì có lẻ dân cũng lén bắt đặng nhiều chơi mà chớ !

Còn một cái hại gà-man nầy nữa là nhà nước ra lịnh cho mỗi tên dân nạp lối vài trăm đuôi chuột, phải chi, quả có như vậy thì cũng đỡ bớt, cái nầy có đặng vậy đâu, nẫu ai chẳng có đuôi chuột thì đóng một đồng bạc là xong ! cái tiền lấy, ai vô đây mà ăn ? Ai đâu là, dân đóng tiền cho Xã, đặng Xã-trưởng đem nạp cho ai mà có quyền kiếm về việc đó, thì chia lại một mớ là ổn rồi. Việc nầy tôi nói tuy không đủ lý, song mà ai cũng dư biết dư nghe, hễ dân ở hạt nào có nạp đuôi chuột thì dư biết, chớ chẳng không, dầu thì biết, mà Chánh-phủ khó hay việc đó.

Điều thứ sáu.—Dân mới khôn là như đọc Nam-trình, đây là Chánh-phủ đã dư biết, theo đời nầy, nếu chẳng có Nam-trình thì dân để gì mau khôn, mau giỏi như người ta đặng, nếu dân mà ngu dốt, vụng về nhiều quá, thì Chánh-phủ cũng nhọc lòng dạy dỗ lâu chớ !

Nẫu muốn cho dân mau khôn khéo, nước mau mạnh, giàu, thì Chánh-phủ nên mở lượng bải hà cho người Annam về việc viết báo, và xuất bản thêm cho nhiều tờ báo quốc-ngữ.

LÊ-MAI, ngoảng vọng.

Nhà hàng Nam-kin

Simon GÀM, chủ nhơn

Đường Lefèvre, môn bài số 11 13, Saigon

Kính cáo Đồng bang.

Nhà hàng « NAM KIN » từ khi sáng lập tới nay nhờ ơn đồng bang chiếu cố vừa giúp cho, nên ngày đêm vui khách tới lui đông đảo, nhân khi không đủ cơ sở hầu tiếp. Càng thấy đồng bang thương tưởng chừng nào thì tôi càng kính sợ chừng ấy, nên cố ý tìm cách nào làm cho vừa lòng đẹp mắt quí khách, ngõ hầu đáp ơn tri ngộ ấy, chớ không như thường thấy khách đông thì vong phế, Bởi vậy nên nay tôi mới mở rộng thêm lừng lầu trên, sửa sang dọn dẹp lại từng dưới phân hệ có nơi để đồng tiếp tiếp, có chỗ để hầy ăn uống, đặng tiếp đãi quí khách kỉ cỉ cho vừa lòng ý ấy, lại đặt ăn thấy trên cho xứng đáng. Mỗi tuần thứ bảy và Chúa-nhựt có tài tử giải nhàn đến ca đờn trong cho quí khách nữa.

Nhân vật đặng trong Nam-kỳ ngoài thì nhà hàng tôi rước phép, vật dùng toàn đồ thượng phẩm tinh khiết.

Quí khách muốn ăn thêm, hoặc một buổi trưa hay buổi tối, hoặc hôm sau buổi, thì đã có gà, phần nhiều nơi đã hơn các nơi ; bổn-quán cũng sắt lòng lãnh đọn tiệc hoặc tại chốn thành Saigon-Cholon, hoặc trong Lục-châu.

Cả các thứ bánh bán mỗi ngày.

Kính thỉnh đồng bang tới đó dùng thử một lần, trước là giúp tôi nên nghiệp, sau rõ thấy đều phương tiện như ý của đồng-bang chẳng sai.

Simon GÀM, chủ nhơn

Đường Lefèvre, số 11-13, Saigon

MUỐN MANG MẮT KIẾN NÊN LƯU Ý!

Mang mắt-kiến chẳng những có ích cho con mắt, mà lại có bề mỹ-quan nữa. Nếu quí vị muốn dùng mắt kiến cho vừa ý, duy có một mình tiệm

MY-KHOUAN *lại đường Marins số nhà 227-231, ngan nhà ga xe-lửa.* CHOLON.

Có phòng riêng coi mắt thử kiến, hàn rộng kiến Huê-kỳ, nhiều kiểu mới rất xinh đẹp, nhiều người đã dùng thử, đều đặng vừa ý, đặt có lời khen.

Tại tiệm MY-KHOUAN : bán các thứ tranh-liển, sơn thủy, hình mỹ thuật, đều là của các danh-nhơn Âu, Mỹ và Trung-quốc vẽ ra, coi ngoạn-mục lắm ; lãnh làm các thứ bản in chụp-hình (photogravure) thợ làm rất giỏi ; bán các thứ sách truyện chữ tàu và đồ vẫn phòng tứ-bửu ; lãnh in đủ vẫn bằng số bộ về việc công và việc buôn bán. Qui vị ở xa muốn dùng món chi xin cứ viết thơ cho tiệm tôi, tôi sang lòng gởi đi ngay và tính giá rất rẻ.

Ai mua «*Tạp chí Hữu-thanh*???»

TẠP-CHÍ HỮU-THANH biện nay là do M.*Nguyễn-duy-NHO*, chánh thả bổn bội «*Trung-Bắc kỳ Nông Công-Thương Tương-tế*» mới chỉnh-đốn lại từ ngày 1er Novembre 1923, mỗi tháng xuất bản hai kỳ.

M. Tiên-Sĩ Ngô-đức-KẾ *làm chủ-bút*

Giá mua đồng-niên ..... 5$00

Nửa năm 2 50

Ngài nào mua TẠP-CHÍ, đăng Cáo-bạch hay là gởi Mandat và thơ từ xin cứ gởi cho M *Nguyễn-duy-NHO* chủ nhiệm thuận nhận.

VÌ ÍCH LỢI CHO CHƯ-TÔN, NÊN CHƯ-TÔN HÃY MUA THỨ

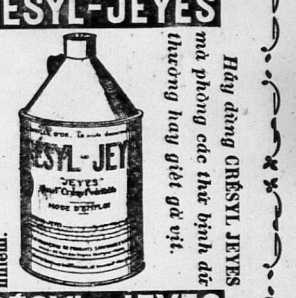

Hãy dùng CRÉSYL JEYES mà phòng các thứ bịnh dữ thường hay giết gã vịt.

Là một thứ tẩy trược thiệt và lại rẻ tiền hơn hết. Hãy phòng bị sự bịnh truyền nhiễm.

ĐẠI-LÝ TOÀN CÕI ĐÔNG-PHÁP

Société Marseillaise d'Outre-Mer

Rue Chaigneau, Saigon

CHUYỆN NGƯỜI

Gil Blas de Santillane

TỰ THUẬT

TÁC GIẢ : LE SAGE

Tiếp theo

Chú mợ tôi khuyên nhủ tôi phải vài trời phò hộ cận tôi nhu lẫm, phải ở ăn-rết mực ngay thảo, phải xa lánh mấy kẻ xấu-xa, và trước các việc, chớ nên trộm cắp. Khi dặc-dụ hòa lẫn và xong xả, cha tôi cho tôi đi đặng bình an vậy mà thôi, chớ không có món chi mà cho tôi cả thảy. Tôi liền thới lên la, và dọn về lên đường.

CHƯƠNG THỨ II

Việc chẳng gặp gỡ dọc đường qua Peganflor

Tôi dọn về ra khỏi Oviédo trên đường qua thành Pegaflor, ở giữa đồng không, trời day thông-thả, gia tài có một con la đi ra làm chưn và bền chục đồng vàng bỏ tài, chẳng kể một mớ liền vụng tôi ăn cắp nhà cậu tôi kia nữa. Tôi để cho la đi nhậm nhậm. Tôi thả cương trên cổ nó, và mong tài lấy vàng ra, tôi mới bỏ vào trong túa mà đếm đi, đếm lại. Tôi chưa hà tấy đặng bao nhiêu cái ấy bao giờ ; tôi năm-sai rồi lại vọc mò không nhàm. Tôi sờ đâm trói hai chục bận, khi, thình-lình, con la vùng ngảo đầu, dành tai, đứng dừng lại giữa đường coi ấy, Tôi đoán rằng nó thấy vật chi nên coi ; tôi dòm coi tứ sự chi cho biết : Tôi thấy một cái mồ lội ngửa ra dưới đất, của trên xửa thì có để một xấp mười lăm một chuỗi lo, và tôi lại nghe mấy lời nầy thế-thảm lắm : « Xin ông khách qua đường mở lòng thương mà cứu giúp một tội linh hồn nguyện ; xin ông hồ lì nhiêu vào rải nắm ấy mà bố thí ; chừng về cõi người, trời sẽ thưởng ông. » Tôi day ngó qua liền thì thấy kẻ một huýt cây, cách tôi chừng vài ba mươi bước, một tên linh chi đó, đang rước cây sáng điều-thương dài độ hơn một cai ống điếu, mà nhằm ngay tôi và lăng xăng thì gật : trên hai khúc cây giá trốc. Thấy vậy tôi gò cương lại và tiến lâm đoạn ; tôi vội-vàng mò tài lấy vàng, rồi lựa ít đồng tiền vụng, đến gần bên cái mồ, tôi bỏ xuống đó tức đồng, ý muốn cho tên linh thấy rằng tôi biết đoạn liền mà làm việc nghĩa. Tên ấy lấy làm mừng rỡ, và nằm khèo cho tôi phềnh trán, hầu tôi phải lại đặt thất là mà tránh va phứa đi cho rảnh ; song, ấy tệ thay, con la sớt thong-dong mà bước lẻn ; Cậu tôi nói, thì sự cho nó đi nhằm đã quá, nên nó hất bỏ đi chạy nải là chi nữa.

Mặt trước ra mà gặp việc nầy, thì tôi bèn cho là điềm không đặng tốt. Tôi nghĩ mình đi cho tôi chẳng còn dọc đường nhiều nơi chẳng không. Phải chi tôi giao tôi cho một anh đánh xe la, đặng người ta điều bộ tôi đi thì mới trật là khéo tính. Lẻ khi người cũng có nghĩ ra rành ấy ; song le người lại nhậm bề đi đam con la nên mình mà cho tôi coi đi như vậy thì lì lắm hơn, và người mừng lo sự ấy hơn le cho tôi gặp những việc rủi dọc đường. Ấy vậy, tôi bèn nhứt định, rốt may mà tôi đến Pegaflor đặng bình an, rồi mướn xe la mà qua Astorga và nghỉ xe lấy mà qua Salamanque luôn một thể. Tuy thuở nay tôi chưa bước ra khỏi Oviédo, mà lúa ấy tôi đi ngan thành xảy, tôi cũng cứ biết tên thành nầy ; ấy cũng nhờ tôi có hỏi dọ trước khi đi.

Tôi đến Pegaflor vờ sự ; tôi dừng chơn lại trước cửa quán kia, bộ sai cũng khá. Tôi chưa kịp bước chơn xuống đất thì chủ quán đã chạy ra tiếp rước tôi có lễ nghĩa vô cùng ; va bồn thân xét coi rương của tôi mà vái lấy, và dẫn tôi đi thẳng lên phòng, trong lúc đem ở trong quán đến sau la vô tàu mà sắm lại : Người chủ nầy hơn nói lắm, dễ hay nhạy miệng, khi không cũng đem chuyện mình đọc lại cho chàng nghe, mà cũng ưa nghe chuyện của thiên hạ nữa ; Va xưng tên là André Corcuelo ; khoe rằng buổi trước va có đi quán, làm gai ơn theo linh nhà vua và rằng, mới vừa mười tháng, va cưới đặng một nàng ở Castrapol tuy không đẹp mà có duyên phải thế. Va còn nói chẳng biết bao nhiêu chuyện khác nữa kia mà tôi không hơi đâu nghe cho kỉ đặng. Khai việc gia đọc của mình ra xong xả, va nghỉ rằng, đến phiên tôi, tôi cũng phải tỏ việc của tôi ra cho va nghe lại vậy ; va hèn hòi tôi đâu tới đó, rồi tin đi đâu và tôi là ai nữa. Tôi phải đáp lại từng câu, từng khoản, bởi vì hỏi ra mỗi câu, va mỗi cui đầu mà xin miễn chấp, làm bộ cho đến đỗi tôi chẳng nỡ cho va nghe chẳng đặng.

Mai tiếp.

SAIGON. — IMP. DE L'UNION

TIRAGE : 3,500 EXEMPLAIRES

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN CỦA

Tirage : 3140 ex
Saigon le 16-10-1924

CHỦ ĐIỀN ! NÔNG GIA ! CÁC NHÀ CÓ XE HƠI !

Các món gì của chư-tôn muốn làm bằng sắt, làm rã hay là sửa lại những máy móc và đồ khí-cụ về nông-nghiệp;

Làm các món nhỏ rời của mó-te bằng thép, gan, đồng, đồng bạch.

Thì xin chư-tôn hãy đến :

FORGES ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE

Tại Khánh-hội, Quai de la Marne

Dây thép nói 95 mà đặt.

Làm kỹ-càng lắm, có tay thợ chuyên-môn ở các xưởng kỹ-nghệ khéo bên Pháp-quốc kiểm điểm sông việc làm.

XIN GHÉ MÁT

Ở đường Catinat. — Saigon. Có một tiệm bán đủ đồ gia vị, nào rượu chát, rượu Champagne, rượu uống khai vị, nước suối, bánh hộp, dầu thơm, đồ dùng theo việc nấu nướng, đồ phạt-, hằng sanh, bằng bạc, dao, nĩa, muỗng, nước, trái cây tươi bên Pháp quảng đem qua mỗi chuyến tàu.

Epicerie Saigonnaise HONG-VAN & A-PHAT
145-147-149, Rue Catinat. — Saigon

BÁN SỈ, BÁN LẺ

Giá rẻ hơn các nơi

Gởi đi khắp Lục-châu, gởi hàng đem tận đến nhà thơ lãnh đồ (*Contre Remboursement*).

Xin quí quan, quí ông, quí bà có đi Saigon ghé lại tiệm tôi mà xem cùng coi chúng tôi buôn bán.

Trung-bắc Tân-văn

Nhựt-báo Quốc văn

Xuất bản một ngày một chương

GIÁ BÁO

BÁN TẠI NAM-KỲ (COCHINCHINE)

Một năm	6 $ 60
Sáu tháng	3 30
Ba tháng	1 65

Mua báo trả tiền trước

Gởi mandat thì đề :

M. NGUYỄN-VĂN-VINH

Directeur du Trung Bắc Tân Văn

61-63, rue du Coton, Hanoï.

PHÒNG TRỒNG RĂNG

VINCENZI

Quan Tấn-sĩ Lương-y MALZACH ở Paris

Chuyên nghề trị bịnh đau họng và răng. Trồng răng vàng và các thứ

Dây thép nói 371

Số hiệu 22 đường Lagrandière

Khởi bịnh từ 9 giờ đến 12 giờ mỗi bữa và đến chỗ kỳ hẹn

Nguyễn-van-Thiết

Quản-lý

PHAP-VIET KHACH-LAU

Hôtel de France

153, Rue Catinat, N° 153. — Saigon

Giá rẻ hơn các nơi

Nghề trồng dừa

(Tiếp theo)

7

Chuột, dơi và loài phá hại khác

Trong Nam-kỳ, chuột phá hại lắm. Chúng nó khoét dừa trái, ăn sạch, rồi lại làm ổ trên cây.

Mồi thuốc nó không hiệu nghiệm, vì nó ưa ăn dừa hơn các món khác và nếu không có dừa, nó mới đông tới mồi.

Người bao xung quanh cây một miếng thiếc đặng cho chuột leo lên ngọn không đặng. Hãy đóng miếng thiếc cho cao-cao đặng cho chuột tê phải bị bỉ rớt ngãe. Phải một lần đầu bắc trên cây cho trơn, chuột leo cũng không đặng.

Nơi miền Bắng sơn, người ta phết trên cây một lần vôi trắng. Chuột sợ lánh đi. Có người buộc xương rồng vào cây. Phải làm như vậy cho mỗi cây biết thấy, vì chuột có thể nhảy từ cây nầy qua cây kia không xuống đất.

Loài dơi cũng phá hại chút đỉnh trong tỉnh Mytho và Bénitre, nhứt là tại cù-lao Phố tác (quận An-hóa).

Ban ngày, nó trè trong mấy cù-lao bỏ hoang (cù-lao Cỏ-lăn) đánh lôn-ten trên cây. Chiều lại, nó áp vô vườn dừa, làm cho rụng bông, khoét dừa mà ăn trái.

Khó mà trừ nó. Có thể hiệp lại, đốt chỗ và xông lưu viên-chúc, mà bắn nó cho rã.

Như có heo rừng, nai, vân-vân, thì phải rào vườn lại.

Như cây chưa lớn, thì đứng cho thú vật vào ăn cỏ, sự nó cần tới là dừa.

* * *

Bịnh thúi cù hủ

Ta nói đến bịnh nầy, vì nó phá hại các xứ khác nhiều lắm. Hiện nay, tại Nam-kỳ chưa thấy bịnh nầy.

Lá non trở nên vàng, ủa và có một hôi hám khó chịu. Trái rụng xuống ; trừ có là gia khởi bịnh mà thôi. Bịnh phát mau lắm ; trong vài tuần, cây đứa phải chết. Không phương chi cứu đặng ; duy có đốn dừa bịnh lập tức rồi đốt đi. Đồ khí dụng để đốn cây bịnh phải khử cho hết độc.

* * *

Huê lợi cây dừa

Dừa có trái hoặc sớm hoặc muộn. Có trái sớm chỉ nghĩa là dừa hạp đất, ấy, kiếm đặng đủ vật thực mà nó nàng ; ấy là một điều chắc là việc hoàn thành. Miệt Mytho và Bénitre, thường dừa sản trỗi có trái ; nhưng trong một vườn lớn, phải đợi đến 8, 9 năm mới thấy có trái đều.

Gặp phong thổ chẳng hợp, dừa đến mười hai năm mới có trái, có khi không trái.

Dừa mà thanh vượng qua đổi, bông cũng không đậu. Miền Bông-sơn, người ta dục một lỗ sâu trong cây gần dưới đất độ ấy cho chảy hết mủ ra ngoài. Làm vậy, bông trái đặng đậu. Người Cao-man lại thoi dưới gốc, song tiếc nó, it hay hơn, và ta khuyên dùng tất chước vậy. Làm theo thế đâu thì đứng, song phải tránh đừng cho côn-trùng cùng mèo mốc đặng vào ổ.

Để cho dừa rụng xuống rồi lượm là thế tiện hơn nết : làm như vậy, thì đặng cái dừa thường nặng. Song vì lượm cấp rụng loại : buổi phá hại, nếu phải coi chừng cho thường đặng hai cho khỏi.

Trong một vườn sắp đặt có thứ tự, thì phải có người coi chừng lượm dừa ra hai một tháng một lần trong mấy tháng dừa có buôn sai. Trong mấy tháng ấy, ai hái thong hai mươi lần.

Hái dừa cho cần thận, rồi phải lựa ra hai cỡ : một, cỡ dừa tuổi già, một cỡ dừa chưa già và gần mới có mộng.

Trái không sai quả hai trọn năm. Dừa có trái nhiều hơn hết là trong mấy tháng trước mùa mưa, ở tháng ba cho tới tháng sáu tây trong Nam-kỳ vì tướng sáu cho đến tướng chín tây, ngoài Trung-kỳ. Ấy vậy, trái sai nhiều trong lúc sa mưa.

Bằng dừa trồ tư niên, sung mãn mùa mưa trái sai nhiều và đông nở nang dùng nước, bởi vậy qua mùa năng đang kỳ dừa giá mới có buôn sai.

Từ trồ bông cho đến dừa già, phải kể hoặc tám hoặc mười tháng.

Vì trong vườn người Nam trồng dừa khít quá, cứ sáu hoặc bảy cây dừa đứng sắc rồi sanh chừng 30 tới 36 trái trở lại. Ở Bến-tánh, hai Bénitre, có người tính vợi ta như vậy :

700 trái mỗi tháng và mỗi mẫu từ tháng ba tới tháng sau tây ;

400 trái mỗi tháng và mỗi mẫu từ tháng bảy đến tháng hai tây. Tính vợi, trọn năm mỗi mẫu là 250 cây dừa sanh đặng 6 000 trái ; mỗi cây 24 trái.

(Mai tiếp).

SÁCH

CÁC SẮC THUẾ CHÁNH NGẠCH

Gồm để các sắc thuế có phụ thêm những chương giải nghĩa để biết các thể lệ về kỳ hạng đóng tiền thuế ; khi nào sẽ chịu giấy số thuế ; về giấy thông hành, giấy chứng bổn thân và thuế đăng lính.

Chức vụ tổng, làng, các vị điền chủ, nông gia cũng chuyên về công nghệ, thương mãi cần phải đọc sách nầy cho biết cách tính thuế và số thuế của mình phải chịu.

Thiệt là một quyển sách rất quí cho mỗi người cần thấy.

Chữ tây, mỗi cuốn . . . . . 2$50

Chữ quốc-ngữ, mỗi cuốn 1 50

Pap thêm tiền gởi 0 10

Có bán tại nhà in

Imprimerie de l'Union NGUYỄN-VĂN-CỦA

157 Rue Catinat Saigon.

Công văn

Hội thi

Có lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 11 Octobre 1924, định sẽ mở một lội thi để tuyển bổn người thơ-ký bậc-bổ và một người thợ bậc-bổ trong sở Kiểu-lâm.

Cuộc thi định khởi ngày thứ hai 15 Décembre 1924, 7 giờ ban mai.

Những người vào thi phải hiệp lại : 1° là 16 tuổi, lớn lắm là 25 tuổi thôi. Về những người thi thơ-ký bậc-bổ phải có bằng-cấp hoặc *Certificat de fin d'Etudes Complémentaires indigènes*, hoặc *Brevet de l'Enseignement Supérieur*. Còn thi thợ bậc-bổ thì phải có bằng-cấp hoặc *Certificat d'Etudes primaires*, không thì phải có cấp-bằng tải-năng của trường về cho.

Những đơn xin làm phải gởi giấy tin-chỉ (papier timbré) và phải ghim theo những giấy tờ như sau nầy : Khai-sanh, tánh-hạnh, tốt nữa là lục án tòa (casier judiciaire) Làng-cấp và giấy tốt của quan thầy cho.

Những đơn gởi muộn lắm là 1er Décembre 1924, tới cho quan Nguyên-soái Nam-kỳ (Bureau du Personnel).

UỐNG THỨ NÉOL

ĐỀ XÚT MÀ UỐNG

Thì trị bịnh nóng cổ, rét (grippes)

Một muỗng lớn thuốc thì khuấy trong 1 ly nước lạnh. Muốn súc răng thì thêm trong bột thuốc nầy, một miếng Bicarbonate hay là Borate de soude. Thứ thuốc NÉOL khuấy ra để mà uống và lấy làm hiệu nghiệm cho con nít mang bịnh trái rạ, trái gió vân vân.

Đề băn ghịt

thì trị bịnh hết phòng

làm lành ghẻ mụt

làm tiêu vịt

Đề thế cho nước OXYGÉNÉE

Nước NÉOLÉE (1 phần NÉOL và 4 phần nước, thì thế cho nước EAU OXYGÉNÉE.

Có trữ bán tại tiệm thuốc

Pharmacie Principale

L. SOLIRÈNE

ở ngang nhà hát tây, Saigon.

NHỮNG NGƯỜI ĐÃNG LÃNH THƯỞNG

M. Nam-quang-long-Chan, à Saigon
1 cuổi đồng hồ nóng 14 carats

M. Le-Chan, à Saigon
1 hộp đựng thuốc bằng Aluminium

M. Lo-van-Kim, à Baclieu
1 cái đồng hồ đeo tay nóng Huê-kỳ.

M. Le-un-Tu, quai du port à Cantho
1 cuổi đồng hồ đeo tay nóng 14 carats

Mme Trương-Long, Rue Catinat à Saigon
1 cái long đựng thuốc bằng bạc phách

M. Luong-y-Hung, à Phanthiet
1 hộp đựng thuốc bằng Aluminium,

M. Nguyễn-Tuo, à Baskat
1 cái đồng hồ đeo tay nóng Huê-kỳ.

M. Thành-Phát, à Laithieu
1 cái đồng hồ bằng Nickel

Mg.-Jan-Lién, làng Vinhpiai à Phuoclong
1 cái đồng hồ bằng Nickel

M. Nguyễn-van-Trung, à Ngaine
1 cái đồng hồ nóng Huê-kỳ.

M. Le-v.-tinh, plantation Xacat Honquan
1 cái đồng hồ nóng Huê-kỳ.

M. Pham-van-Thanh
1 cái long đựng bằng bạc phách

Mg.-thang-Hanh, chef Canton à Dainguol
1 cái đồng hồ nóng Huê-kỳ.

M. Tran-sieu-Ky, à Cairang
1 cái đồng hồ nóng Huê-kỳ.

M. Hoai-Tan, blanchisseur à Saigon
1 cái đồng hồ bằng Nickel

M. Vinh-hoa-Thanh, à Sadec
1 cái đồng hồ nóng 14 carats

M. Hoan-Phong, à Cantongianh
1 cái đồng hồ đeo tay nóng Huê-kỳ

Mg.-v.-Phong, secrétaire du Maire à Cantho
1 cái long đựng bằng bạc phách

M. Wai Ky, à Saigon
1 cái đồng hồ nóng Huê-kỳ.

M. Tran-Co, Vinhtrach à Baclieu
1 cái đồng hồ đeo tay nóng Huê-kỳ

M. Kung-Vai, à Laithieu
1 cái đồng hồ nóng 14 carats

M. Bui-v.-Chiêu, làng Hoahiep à Vinhlong
1 cái đồng hồ nóng Huê-kỳ

M. Ng.-Kec chez M. Lytap à Saigon
1 cái đồng hồ bằng Nickel

M. Ng.-thang-Hanh, chef Canton Dainguol
1 hộp đựng thuốc bằng Aluminium

M. Huynh-huu-Hanh, à Caimong
1 hộp đựng thuốc bằng Aluminium.

M. Le-Duong, à Saigon
1 hộp đựng thuốc bằng Aluminium

M. Kung-ay-Thon, quai Belgicum Saigon.
1 cái đồng hồ nóng Huê-kỳ.

M. Huynh-huu-Ben, à Cantho
1 cái long đựng bằng bạc phách

Sulfoïdol ROBIN

Trị rất thần hiệu trong các bịnh đau lâu năm từ họng vô trong phổi

(Ho lao, Ho tổn, Trùng thiệt vân vân)

Bịnh đau trong lá gan và bị thuốc độc vào ruột, bao tử

Đau mình lâu năm đều rút xương lại, bịnh đau ngoài da

Có làm ra hột nhỏ và có viên trong như hột chuối, mùi thơm (khác hơn các thứ thuốc khác có dụng sanh mà chế) và chẳng hề làm tả.

Có làm ra bọc chai nhỏ để chít, Thứ nầy mạnh lắm để trị đau nhức xương cốt đang hối dữ và ho hung lâu ngày.

Có làm ra thuốc dán mụt, để trị bịnh mọc mục, sẩn da, nổi mục cà vế, ghẻ vân vân.

Phải đòi có hiệu ROBIN và đừng chịu món chi khác rảo

Có trữ tại Thượng-đẳng Dược-phòng L. SOLIRÈNE *trước nhà hát SAIGON*

Bào chế tại nhà **Robin**, số 13 đường Poissy-Paris

KIỂM THỜI NGOẠI SỰ

CÁI « ĐẦU TÓC MƯỢN »

Feuilleton N° 76

Le-bich-Ton. — Tôi nghĩ chẳng nên làm quen làm lớn, làm ăn, làm nghĩa với ai nữa làm gì vô ích. Từ đây về sau tôi đành thí điếc mắt ngọ, câm cho miệng thế không ngờ mà phiền trách.

Thầy nhứt. — Có sao bữa nay thầy giận dưỡi chuyện gì với ai ở đâu mà nói lạ vậy ?

Le-bich-Ton. — Tôi không giận chuyện gì với ai, song tôi nghĩ chuyện anh Hồ-hớn-Dân với tôi mà nẫu ruột, không muốn ơn nghĩa gì với ai nữa hết.

Thầy Nhì. — Sao đó ! Hồ-hớn-Dân sao đó ?

Le-bich-Ton. — Ôi ! cái anh coi vậy mà ăn ở đặng hậu không biết sao mà nói cho cùng. Hèn gì tục có dạy : Đừng đoán người ngoài mặt. Như diện mạo anh Hồ-hớn-Dân ai thấy lại chẳng trông cho ảnh là người chơn chất thật thà. Tôi đây, lúa ban đầu tôi cũng tưởng vậy, chừng gần ảnh nhiều ngày rồi mới hay. Hai thầy biết rõ lúc ảnh đổi lại đây ra sao, tôi ăn ở với ảnh ra sao lắm chớ. Thiệt thiếu có một đều tôi nợ gia tài của tôi cho ảnh. Vậy mà cũng không ăn nghĩa gì. Hai thầy nghĩ coi nó gì một con đờn bà mà ảnh đành ở với tôi như vậy. Anh thiệt đẳng-hậu thiệt. Một tên đàn ngu đốt gì cũng không có ở ăn như ảnh, hỏi ra quả tiêu mình.

« Con mẹ bán hàng xén ngoài phố mà thiên-hạ kêu là Cô-Ba đó hai thầy biết lắm chớ. Cô nầy ngộ thiệt, mình hật xưởng mai tới dài da trắng ; so với gái trong xứ cũng đành cho cô là tuyệt sắc tuyệt trần. Khi cô mới đến, tôi thấy mà phải lòng, nên tôi có chịu tốn công không nài tốn của theo o cô mấy tháng.

Thầy-Nhì. — Ủ, lúa đó nghe nói thầy theo nàng đó dữ mà động không, không nghe nói ?

Le-bich-Ton. — Phải động có đâu nay sanh sự. Tôi liệu tôn theo o mấy tháng không động, tôi lại bị nàng chận nghẹt về ăn nghĩa, nên tàng phải chịu kết anh em ; bị chận nghẹt mà phải kết vậy chớ hai thầy cũng biết tôi chưa hết thèm, còn lai tới năm trăm, ngó chừng ngày một. Tuy tôi o không động vậy chớ tôi cũng giữ đồ đó cho tôi, tôi chẳng chịa cho ai rờ tới.

May đâu anh Hồ-hớn-Dân đổi lại, thấy anh thiếu tay nội trợ, không mệt tử gì, nghĩ thương anh là anh em, nên tôi chịu nhường, hèn để làm mai giùm cho ảnh.

Phải Cô-Ba đó là vợ ảnh, trời nỗi mấy năm nay, gối-chăn ra cách nay đốc đây mà hội ngộ hết kỳ thì ảnh nói cho tôi biết rõi. Cái nầy không ; ảnh đã biết là vợ của ảnh mà ảnh còn « mượn-hơi » nói chuyện không ưng ; một hai không ưng, đổ thừa nhà dột.

Ít ngày ảnh nghĩ sao không biết, ảnh lại kiếm tôi nói rằng muốn xin tôi dẫn lại coi rồi mới đăng mai mối. Tôi tưởng thật nên lại, hai đàng thấy nhau, nhìn nhau rồi ảnh còn làm bộ kính phong ; ảnh hại tôi không biết mà là-tăng lạc giọng. Chừng hai đàng lính lại mới hay là vợ chồng, rồi cả nhà xúm lại nói chuyện với nhau ; ảnh không vì tôi tôi, bỏ ngãi xé gỏi ! Tôi hỏ ngươi ra về ! Bữa nay ảnh lại muốn chộ mặt tôi chơi, giỉ ý mời tôi mà nói :

« Vợ chồng ảnh mới hiệp với nhau, « mời tôi qua uống rượu ! »

Nghĩ coi có đáng giận cảm gan chẳng ? Hai thầy tính coi hai vợ chồng ảnh hiệp với nhau mà tôi uống rượu ngỗ nào ; nghĩ coi ảnh khi thị tôi là mấy.

Thầy-Nhì. — Ôi ! Thằng giống gì trọng mà gián, chớ nói thất lại một hai tiếng, bơi nào bắt. Vậy đặn trước thầy mời tôi, thầy nói : Bữa nay, bên nhà thầy *cúng heo*, mời tôi qua uống rượu đó lại sao ? Anh em mét ti với nhau, thầy sao hay mồng-dây từ tiếng !

Le-bich-Ton. — Ai mời thầy mà nói cúng heo ? Tôi có mời thầy, mà tôi nói bữa nay cha tôi làm heo cúng đứng-một tôi chớ, sao bây giờ thầy nói lại như vậy ? Bộ thầy một bề với Hồ-hớn-Dân sao mà thầy binh vực ?

Dớt lời Le-bich-Ton ngoe-ngoảy bỏ đi ; nghĩ làm quen cũng chẳng ích gì, ít kẻ biết nay biết xét. Thệ từ đây về sau, tôi chết cũng không thèm đề bước tới nhà Hồ-hớn-Dân, mà cũng không trông nghĩa anh em với Hồng-Hoa chi nữa.

(Mai tiếp). *Tác-giả giữ bản quyền.*

OAN KIA THEO MÃI

Truyện nầy đã xuất bản thêm cuốn thứ tư, thứ năm, thứ sáu, thứ bảy và thứ tám ; cuốn thứ chín đang in. đã bán tại nhà in J.VIỆT, đường d'Ormay Saigon. Độc-giả muốn mua voi, xin đề lại nhà in J. VIỆT gọi bán.

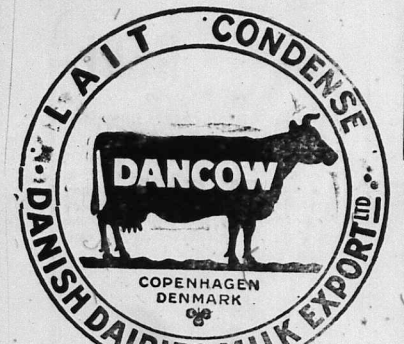

ĐẠI LÝ KHẮP CỐI ĐÔNG-PHÁP

Có trữ bán tại hãng:

DENIS FRÈRES

Hãng nghành ở tại Vientiane *Kinh-đô Lèo*

PHAI COI CHỪNG ĐỒ GIẢ MẠO

HÃY NÀI CÁI KÝ TÊN : **MIDY**

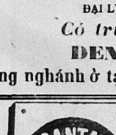

SANTAL MIDY

(Sán-tan Mi-đy)

Thuốc nầy hiệu vì tinh hảo để trị bịnh *đau lưng*, mới cả gì đều thần hiệu, (không có đứng thứ Copahu và không cần tiêm).

Mỗi hoàn hộp đều có đóng hiệu MIDY.

Buôn bán lớn nơ 8, Đường Vivienne, Paris.
Trong mấy nhà Thuốc.

TRỮ BÁN TẠI NHÀ THUỐC CHANH

Pharmacie Principale *L. SOLIRÈNE*

Ngang nhà hát tây. — Saigon.

THỬ RƯỢU

Quinquina Saint Raphaël

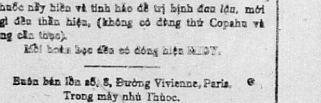

Uống vô BỔ, TỈ, VỊ

Đại lý khắp cõi Đông-Pháp

Maison DENIS FRÈRES d'Indochine

SAIGON

Hãng nghành ở tại VIENTIANE *(Kinh-đô Lèo)*

THUỐC TRỊ BỊNH

ĐAU-BÀ VÀ ĐAU LƯNG

Đau bà quí kỷ đặt mấy rồi, nhứt là khi lớn nữa, thì hay đau hoặc đi vững yếu, hoặc hay thèm thuốc, đau gần chết, sự nóng nầy, nhứt đầu thức nhứt là sớm mai khi ngủ dậy.

Cần đau bà cần khi sanh đẻ hay đau, hay mỏi mệt, trặc gân, vọp bẻ, sưng con mắt hoặc sưng cẳn, sưng đuổi, cần khi trộng tuổi rồi, thì hay mắt mỏi, nóng nầy, chóng mặt, nầy xầm, sưng cẳn.

Thường thường đàn bà lớn tuổi đẻ, hay sanh nhiều chứng cho nên phải lo trị cho mau, cho khỏi đau thật và làm cho mau mọc trong thì lại.

Thì hãy dùng thuốc Pilules Foster là thuốc trị thần hiệu các bịnh kể trên đây

Chuyên nghề chế thuốc Foster tại Aroung Sai-ri-Perdiraud Par s - 47.

Có trữ bán tại nhà thuốc L. Solirène

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ,

nếu các ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua thứ thuốc tốt POMMADE ROYER, dùng ít ngày tận tức mà chẳng khỏi tận gốc thì tôi xin lãnh tiền lại.

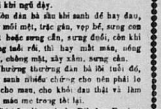

ĐÈN khí và đồ phụ tùng đèn khí, mãn-sông hiệu « WIZARD » dầu lửa, đứng, treo các kiểu.

Bán sỉ và bán lẻ

TẠI CỬA HÀNG

TRẦN-QUANG-NGHIỆM,

100, *d'Espagne, SAIGON.*

CÓ MỘT THỨ DẦU MỚI ĐỂ BÁN

HIỆU NÓ LÀ :

CON SÒ

Cũng như dấu sáng hiệu *CON SÒ*.

Không có thứ nào bằng.

Dầu hiệu *CON SÒ* là tốt.

Hãy thấp thứ coi rồi, không muốn dùng thứ khác.

Bánh BIT-QUI nầy quí lắm. In nó THẢO cái miệng

Có trữ bán tại hãng

DENIS FRÈRES là Đại-lý

Hãng nghành ở tạiVientiane

(Kinh-đô Lèo

Đố ai giải nhâm

Hôm nay Lục-Tỉnh-Tân-Văn diễn giải về cuộc nội biến Trung-huê mỗi ngày chẳng bỏ sót một tin nào hết. Cuộc thắng bại rõ ràng, tưởng hàng độc-giả Lục-Tỉnh-Tân-Văn chẳng còn ai không hiểu, và con anh-em vậy lại năm ba đám-đạo trong con rãnh rỗi công việc mà không bàn luận đến vận mạng trong lai của nước Trung-huê.

Vậy thì Bổn-báo L. T. T. V. xin hiến một năm báo cho vị nào tiền liệu trăng các cơ quang vận-mạng của nước Trung-huê sẽ đổi đổi thế nào.

Bài luận ngày sẽ đăng báo theo thứ tự mỗi ngày.

L. T. T. V.

AI TÍN

Chẳng chi làm cho tôi buồn bực là gặp tin chẳng lành, rằng lịch nghiệm thấu của M. Võ-thành-Tú, Directeur de l'Ecole de Tam bình (Vĩnh-long) tạ thế, vì tình quyến thích nghĩa thâm giao, tôi xin thay mặt trong ty giáo-huấn tỏ vài hàng mấy lợi rằng chia buồn cùng đồng nghiệp M. Võ-thành-Tú, và chu cho linh hồn bác trực chỉ Tây phương mà hưởng đều khoái lạc.

San tôi xin khuyên hiền hữu cũng nên bớt thảm người sầu mà lo việc quan cho tròn trách nhiệm, để biết phụ từ tinh thâm thì mặc lòng, song hiền hữu cũng rõ thiên số ran đào, nẫy ai tránh dặng, ấy là bác đề đến phần nên khiến bịnh mang mấy tháng mà xa miền dương thế đó. Vì tôi hay tin trễ, về không kịp mà đưa bác lần chót ; vậy xin bạn miễng chấp cho.

Pour le personnel enseignant :
Ngu Đệ : LÊ PHÚ-HÒU,
Instituteur à Cantho.

DỊCH TRÂU BÒ

Có tin cho hay rằng trong kỳ tháng tám năm nay, có vị lãnh phái coi sau dịch trâu bò đó-đội lắm.

Như tại Camau thì làng Tan-phu và Hung-ky. Rachgia thì làng Hoa-thuân và Hoa-lung. Bàng-long (Soctrang) thì làng Tu-điểm. Cholon thì làng Longhua. Gadinh thì làng Hung-thanh. Cầu-kè (Centho) thì làng Thoang-hoa. Bienhoa thì lấp Xóm-trương về làng Chanh-hung. Tayninh thì ấp Xóm-sưa về làng Ninh-điền, làng Dày-thanh.

Nhà-sanh đổi chủ

Kính trình,

Qui bà qui cô Saigon Cholon Giadinh và lục-châu rõ:

Thuở nay qui bà qui cô đều chưa khỏi nào bước đến tại cũng đã có nghe nhà Báo-sanh của thầy Sáu-Măng ở Chợ-Đuổi, đàng Chasseloup - Laubat prolongée đã lập nên mười mấy năm danh tiếng ; qui bà qui cô xa gần khắp hết đều tìm đến mà làm-bổn ; cách tiếp dưỡng hằng đăng lòng qui bà qui cô mến chuộng.

Nay vì tuổi tác mỏi mệt, vợ chồng thầy muốn dưỡng an, nên cô Nguyễn-thị-Giảng đã lập từ đoạn mãi nhà Báo-sanh tại cho tôi, kể từ ngày 1er Octobre 1924 nầy tôi bỏ làm chủ. Qui bà qui cô nghe qua cũng biết, nếu tôi không phải là tay thông thạo về nghề-nghiệp nầy, thì tôi mở dám lãnh phận trách nhiệm lớn lao trọng hệ cho sanh-mạng. Tôi cũng là tay chuyên nghề làm mụ có bằng-cấp tối-năng, có từng sự tại nhà-sanh Thủdầumột nhiều năm, mới xin từ chức. Tôi vào làm chủ nhà-sanh thầy Sáu-Măng đây, tôi tưởng bề tiếp sanh đở sẳng đã đặng qui bà qui cô thích hạp thì chẳng chi đổi dời tất cả, duy có bớt ăn lễ ở cô đổi nhiều : Là cách nuôi ăn và nuôi ở : Giường màng tinh khiết, độ dùng về phần mẹ và phần con chẳng thiếu món gì ; đồ ăn đồ uống bổ khỏe, sớm tối đều sáng sóc kỹ lưỡng sạch sẽ hẳng-hòi : cho tới người đỡ sai khiến trong phòng, cũng khôi, nhọc rẻ xứa hai tiếng.

Vậy xin qui bà qui cô, trước sao sau vẹp, mở lòng tưởng đến, khi gần làm-bổn đến tôi, tôi sẳn lòng mãng tiếp.

Nay kính,

TRẦN-THỊ-SANH.

Giấy hút thuốc hiệu LE NIL
TỐT NHỨT HẠNG
Có trữ bán tại hãng
DENIS FRÈRES là Saigon

Bàn Phái-hội

Của các vị trông Caoutchoue trong Đông-pháp

12, Boulevard Norodom 12, Saigon

Bàn Phái-hội của các vị trồng caoutchoue trong Đông-pháp xin chúng tôi ấn hành bài sau nầy, để hiến cho các vị Annam làm nghề trồng trỉa, nghiệp chủ chuyên lo trồng cây caoutchoue và chưa dự vào bàn Phái-hội. Trong chỗ nhà chánh của Hội, tọa lạc nơi môn bài số 12 Boulevard Norodom, tại Saigon, có đề những bốn giấy xin về Hội viên cho chư vị, kể ai xin giấy ấy thì Bổn-hội sẽ gởi ngay tới cho theo nhà thơ.

Bạc chúng đặn của mỗi vị hội viên đóng mỗi năm định 20 $ 00, bạc chung đặn của nữ vị đóng khi xin vô hội định là 10 $ 00.

Kính quới vị đặng tường :

Đại hội nhóm theo lệ thường niên của các vị trồng caoutchoue trong Đông-pháp lấy làm phiền thảm vì trong buổi nhóm của kỳ ngày 11 Septembre sau nầy, mà quới vị ấy ở luôn ngoài đám sum hiệp của hội.

Đại hội sau cho tôi lãnh lo đến gần quới vị mà phân trần cho quới vị rõ các khoản lợi ích của quới vị đặng hưởng các chẳng, và nhờ có hội hội xin giúp với nhà nước cho vì theo công lý thì quới vị lẽ phải tỏ chút tình thâm cảm cho chúng tôi, là quới vị đến giúp chúng tôi mà tọa hưởng một cái ơn chung tôi đã danh cho quới vị và chúng tôi sẽ lấy làm hân hạnh mà trước quới vị.

Chẳng gì cho bằng lấy cần việc đã qua rồi, và hễ lấy các sở bạc giúp, để lành đặng! Nay chúng tôi còn có thể cho quới vị vay bạc mà ăn lợi nặng, cho vay mà còn cấp thưởng và cấp thưởng thêm cho quới vị, lo đến hiện ngày giờ chờ quới vị các đồ thổ-sản của hội cho số Viện-sách, hi nước chiu mua, vậy đều nầy là rất đặng ý và không sẽ dành quới vị đoạt phần lợi ; Phàm như bổn Phái-hội không ra sức lo giúm, thì Phi-nước chưa cho thâu mua các sở đất trồng caoutchoue một thời ý như thức lệ nguyên tiên.

Chúng tôi mới xin đặng với quan Nguyên-soái Nam-kỳ lựa chọn với chúng tôi rằng: trong kỳ 1910-đồng ấn-hạt nơi ấn hồ thương-lịnh sở công nhu năm 19 8, thì ngài sẽ cấp y như cũ các món thuế đã ban hành trong năm 1924 và 1923. Mà các món thuế ấy, thì là các món phần nữa các món thuế của nhà nước ban hành cho quới vị theo lệ thường cho đặng xin cho ban của nhà nước như vậy, thì chúng tôi có nói rằng ấy thanh hạch nhứt thì ấy là để cho qui vị đặng cấp cho trồng trỉa đến năm 1925 phải lo tỉ tỉ khám một phần to tác trong các mối sự đã hiến đang còn trận giặc. Vậy chúng tôi đã đặng giải thanh bài luận ấy, vì như ơ ý muốn chắc tâm đến giúp cho đặng thanh tựu công việc của chúng tôi.

Xin quới vị xét suy điều nầy là phần nhứt không có chúng tôi xin giảm với nhà nước thì quới vị phải bị buộc đóng đủ các vụ thuế trong các sở đất của quới vị, cứ như trồng trỉa cũng bằng giá thuế đất có trồng caoutchoue rồi, nghĩa là phải đóng thuế y theo đất hạng nhứt.

Vậy thì quới vị hãy lấy cân thăng bằng mà cân thử coi bao nhiêu sở bạc của quới vị động hưởng vì nhờ có chúng tôi xin giảm với nhà nước cho và bởi vì chúng tôi làm việc cho quới vị mà quới vị đặng hưởng thêu chắc chắn các mối lợi ấy, thì quới vị cho từ nan với chúng tôi, phần trị lợi của quới vị chịu nhập quang về lỗn bổi của chúng tôi.

Chúng tôi sẽ rằng xức thêm nữa mà làm cho bền Paap-tin đặng hết các sở trồng trỉa của chúng tôi, lo lấy dụng các sở trồng trỉa mới cho để và mở mang các sở đang có rồi, nâng trí cho nhà tư-bổn Đại-pháp để nẫu tâm lo giúp các mối việc bên Đông-pháp mà còn chưa biết phương tiện chung cuộc với việc của chúng tôi, chúng tôi sẽ sắp đặt cuộc cho vay cần thiết theo cách canh nông, để đặng riêng cho các sở trồng trỉa lớn nhỏ của chúng tôi, chúng tôi sẽ sắp đặt hiệp lý đặng để gì về cuộc mượn thuyền chuyên chở xuất cảng caoutchoue và Paap-tin và có khi sẽ gây dựng một mối bán buôn sỉ tại caoutchoue nơi Saigon.

Các sở bạc của mọi vị phải đóng chung đặu hằng năm, quy mới ha xuống còn 20 đồng cho năm 1925. Hễ quới vị gởi về cho chúng tôi từ 1 n vị hội có ký tên của quới vị, thì quới vị đặng đóng bạc chung đặu trong năm 1925 mà thôi.

Chúng tôi sẽ gởi khổng cho quới vị một bổn báo chương : Bạc miễn của các các nhà trồng trỉa, quới vị xem đó thì sẽ mở trí thấy đặng một việc trong các việc của chúng tôi đã tức thành năm rồi.

Cần kíp các cuốn lịch hằng niên ấy phải làm cho rồi ngày nào cho khơm ngày nấy và như vậy thì các nhà trồng trỉa phải đồng tâm hiệp lực với nhau mà làm.

Mọi điều ấy rất phải có các nhà trồng trỉa đồng một ý kiến toàn hảo với nhau và có một chỗ định vị bàn Phái hội mới chuyên lo cho xong mà thôi một việc sắp đặt đường ấy.

Xin quới vị cho phép chúng tôi trông thấy quới vị sẽ giúp chúng tôi trong việc nầy là thuận ý với nhau Phái hội của chúng tôi.

Xin quới vị nhậm lấy lời chắc chắn của chúng tôi với vàn thi lễ.

Chánh chủ hội bàn Phái viên,
Ký tên SIPIÈRE.

Nước POUGUES

này để BỔ LỰC rất nên *thần hiệu* lại còn trị bịnh BAO-TỬ và bịnh đau RUỘT nữa.

Có trữ bán tại hãng

DENIS FRÈRES

Hãng nghành ở tại Vientiane

(Kinh-đô Lèo)

Nếu chư-tôn có lòng lo ngại về sức mạnh của con chư-tôn không đặng tốt, thì chư-tôn nên cho nó dùng.

SỮA ĐẶT NGỌT

NESTLÉ

MUỐN BÁN

1 cái xe hơi hiệu FIAT còn tốt mới xài chừng 4 tháng rưỡi, Có đủ đồ phụ tùng — 10 CV. 5 chỗ ngồi (có giấy bảo kê).

Giá định..... — 2 800 $ 00.

Xin do nơi nhà số 150 — Quai de Mytho Cholon.

Các vị nông gia

Các Ngài hãy đến xem tại đường Mayer số 45 gần bến Đất Thánh (Bắt hộ) các thứ máy hiệu « BRUNEL » để xay và giã gạo ra trắng (hoàn toàn máy ở 65). Kiểu mới — xay đặng từ 150 tới 200 kilos gạo mỗi ngày — xin đến coi cho biết. Giá 48 $ một cái (tính luôn tiền chở nội xứ Nam-kỳ mà thôi).

Trong 15 hôm nữa sẽ có ra một thứ máy mới để đứng trong gia-đình. Cứ máy chừng bằng 1 cái máy nói xay đặng từ 60 tới 100 kilos gạo mỗi ngày. Một đứa nhỏ 7 tuổi có thể mỗi ngày đặng không cực nhọc gì hết. Giá bán 29 $ một cái và tính luôn tiền chở.

Có thứ máy xay đặng từ 100 tới 250 kilos gạo mỗi ngày giá bán từ 75 tới 90 đồng, một cái.

Thứ máy xay đặng 300 kilos mỗi ngày 70 00 một cái, *(phải đại trâu)*

CUỘC MUA BÁN CỦA ANNAM

Chư qui-vị cần nhà mướn, hoặc sẽ có dâm tiệc lớn hay là muốn đem chợ nhà của cho ngày sau thì nên đến điếm Vĩnh-Tiến « Bazar Moderne » ở số 88 Place Gambetta chợ-cũ Saigon mà mua đồ. Tiệm nầy của Annam là bổn đồ các vật dùng chưng đọn theo kiểu thời, đồ đã tốt mà giá rẻ hơn các nơi. Như muốn mua đồ để ký niệm cho thân bằng quyến thuộc hay khi có lễ-hôn hoặc cho người ơn của mình cũng cho quốn đến tiệm Vĩnh-Tiến « Bazar Moderne ».

Ở cửa nầy gì như đồ ăn mặc, nhà là giày, nón, áo chemise, faux-cols, cravate, mouchoir, regate, mouchoir, parfum, khăn đen, không thiếu thứ gì, có thứ chemise col danton bằng tơ tới 8 $ 50 một cái. —

Lại nơi đây, tiệm Vĩnh-Tiến có hưu hai trăm cái đồng hồ con ngựa hiệu Armand thiệt tốt. Thử coi thiệt.

Giá 22 đồng, thứ nhỏ hơn giá 20 đồng. —

Đến chừng đã cần thạch, nếu thấy tinh, có toilpas bổ coi lon lỉ giá bỏ đồng một cái.

XE-MÁY-ĐẠP CỦA HÃNG

L'AUTOMOTION

Hiệu

TALBOT MALBROUGEN

Bán tại **ĐẠI-ICH**

Rue des MARINS, N° 375, CHOLON

Hãng mấy 15 năm chẳng khỏi bao hiểm, nuôi tạo ra đặng mấy hiệu xe trên đây, nhẹ và đẹp không hiệu nào bì kịp của nó.

Vì có trữ cả đủ phụ tùng xe-máy và đủ thứ đồng vỏ, dầu-khí, dây-đèn, bánh xe, quạt-điện, bàn-ủi, v. v.

Bán đủ các kiểu đèn máy-dầu, treo và đứng, đủ hàng đèn sáu và đèn treo vàng tốt 400 bougies.

NHÀ CHỤP HÌNH MỸ-NGHỆ

Thợ chuyên môn ở các tiệm lớn thành Paris về

KHÁNH-KÝ và CÔNG-TY

54, TRƯỜNG SỐ-NÁ (*Boulevard Bonnard*), SAIGON.

Dây thép nói số 418 — Dây thép đi tắt Khánh-ký, Saigon

Lãnh rửa kiểu và in ra giấy cho những người chụp hình chơi. — Chụp hình đủ kiểu, hình màu đủ sắc, hình về bằng sơn thủy ; chuyên môn nghề nói hình ra lớn rất rõ ràng các nơi. — Mỗ ngày đến có chụp tại tiệm hoặc đến nhà thân chủ. Chụp có bán đồ để dùng chụp hình ; Rửa hình và rửa kiểu rất khéo và rất giống. — Ở tiệm có sẳng các kiểu khuôn. — Có bán sơn-thủy bằng mực, bằng dầu, đủ các màu; Vẽ sẳng hoặc vẽ theo ý quí khách đặt, khi đồng bang muốn mua sơn thủy, xin chiếu 05 mà ghé đến tiệm chúng tôi trước khi mua nơi khác

Quí khách ở Lục tỉnh muốn thợ đến nhà chụp xin gởi thơ hay đánh giây thép chỉ chỗ ở cho rành thợ sẽ đến tại nhà.

TRƯỜNG TRUNG-HỌC TƯ

Huỳnh-công-Phát

1945, Boulevard Kitchner, Cau-ông tanc

SAIGON

Lớp 1re ANNÉE

Đã dạy từ ngày 1er Septembre và sẽ dạy luôn tới thi Bằng-cấp tốt-nghiệp *(trong ba năm).*

HÃNG BUÔN

Nhập-cảng Xuất-cảng

LÃNH VIỆC — BÁN SỈ

CÓ TRỮ BÁN :

Rượu thuốc **BOURDOU**

Quinquina Kola-Coca

là rượu rất bổ dưỡng

Rượu bột **dessoto** và **Sassseurn** rất ngon

HIỆU : ASTI CINZANO.

DUC DES BARDES.

Rượu mạnh và Sirops thượng hạng uống vào dặng mát mẻ

HIỆU : CAZANOVE.

Rượu để uống cho bổ sức và tiêu chuyện

HIỆU : LIQUEUR IZARRA

LIQUEUR DU PERE KERMANN.

Rượu uống để ngừa bịnh thiên thời

HIỆU : BLACK HEAD RUM,

Rượu chát tốt

BOURGOGNE và BORDELAISE

và rượu chát thường dùng

CỦA HÃNG : BOUCHARD Père & Cie, BEAUNE (Côte d'or) Bureaux et Chais.

Rượu chát thượng hạng của hãng Société : COOPÉRATIVE des MUSCATS, NATURELS de FRONTIGNAN.

Rượu chát đỏ hiệu St ESTÈPHE và rượu chát trắng GRAVES

CỦA HÃNG : « JOURNU ».

Nước tẩy độc

HIỆU : LE NÉOPTOL FRANÇAIS.

Dùng trừ tế-ơi trùng

đặng tránh khỏi bịnh truyền nhiễm.

Bột sữa Cacao hiệu : ELESCA

Pha với nước sôi dùng điểm tâm rất tiện lại thêm ngon ngọt

Dầu ăn nhứt hạo hạng làm toàn bằng trái Olive

CỦA HÃNG : LAUTIER Fils & Cie, GRASSE (France).

Màu nhuộm các thứ tơ, lụa, hàng, giấ

HIỆU : Teinture LA MIDINETTE.

TRỮ TẠI KHO CỦA ÔNG

E. HEUMANN

102-104, đường Mac-Mahon

SAIGON

Dây thép nói Số 321 — Dây thép đánh đây KEUCO

NHÀ CHỤP HÌNH

NADAL

118 120, Rue Catinat

LỄ TẾT ĐẦU NĂM

MÁY CHỤP HÌNH ĐỦ KIỂU

HỘP MÀU, COMPAS

CHO HỌC SANH HÃY LẤY TẠI THỢ CHỤP CỦA TÔI

KHUÔN HÌNH RẤT HUÊ MĨ

ĐỒ DÙNG ĐỂ VẼ VÀ HÌNH VẼ SẴN

Đồ phụ tùng máy chụp hình

GIÁ THẬT RẺ

LỜI RAO

Tôi là Nguyễn-thị-Tỷ vốn phụ của Võ-công-Phổ ở làng Phương-trà, đứng rao cho ai nấy đặng hay : Nguyễn chồng tôi khi qua đời có để riêng đất lại. Tôi để trong phần và đã cho phép con tôi là VƯƠNG-VĂN-QUẢNG bán hết riêng đất của nó đặng trả nợ nần của nó thiếu.

Vậy tôi kể từ ngày rao nhứt tháng ai đã cho nó vay hồi hãy đem tờ giấy đã phép đến nhà tôi mà suy tính, hằng quá kỳ tôi chẳng biết tới.

Mme Yve Nguyễn-thị-TỶ

GẦN HẾT

Từ Nam chí Bắc

Quyển Từ Nam chí, Bắc bán gần hết rồi, vậy xin qui vị muốn mua mà xem cho biết thì chớ dùng-dà. Sai trễ đi mua mau mau kẻo hết. Bán một 1$50 một cuốn, 0$30 tiền gởi. Có bán tại nhà in Union Saigon, 4 Viễn Saigon, Nhà-in Bảo-tồn tại Sadec. Đứng sự lỗ ý đặng không sẽ lầm. Thật là một quyển cách rất [illegible]